

Cənubi Qafqazda sülhün və əməkdaşlığın qurucusu

İlham Əliyevin prezidentliyə başladığı gündə ölkə qarşısında bir çox həlli vacib problem vardı:

Regionların sosial-iqtisadi inkişafı və sahibkarlığın dəstəklənməsi;

Məcburi köçkünlərin mənzil-məişət şəraitinin və dolanışığının yaxşılaşdırılması;

Bölgələrin fasiləsiz elektrik enerjisi və təbii qazla təminatı;

Yeni iş yerlərinin açılması;

Əhali arasında yoxsulluğun aşığı salınması;

Transmilli layihələrin reallaşdırılması və s.

Ən əsas məsələ isə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli, torpaqların işğaldan azad olunaraq ərazi bütövlüyünün bərpası idi.

Cənab İlham Əliyev dəfələrlə bildirmişdi ki, Azərbaycan heç zaman işgalla barışmayacaq, bir qarış torpağını belə düşməyə güzəştə getməyəcək. Azərbaycan ərazisində ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına yol verməyəcəkdir!

Sülh danışıqları aparılmaqla yanaşı, güclü ordu quruculuğuna da böyük diqqət yetirilirdi.

Bütövlükdə bu vəzifələrin icrası külli miqdarda vəsait və zaman tələb edirdi.

Avropa ilə Asiya arasında yerləşən, ölkənin coğrafi mövqeyə malik Azərbaycan böyük İpək yolunun bərpası barədə də düşünür, bununla bağlı müxtəlif transmilli layihələrin reallaşdırılmasını nəzərdə tuturdu.

İlham Əliyev çox böyük uzaqgörənlik və təmkinlə, yorulmadan və dayanmadan qarşıda duran problemləri məharətlə və əlaqəli şəkildə həll etməyi bacardı.

Müharibə vəziyyətində olan, atəşkəs rejimi müntəzəm pozulan, sülh danışıqları dalana dirənən bir ölkə üçün bütün bunlar bir o qədər də asan deyildi.

Amma cənab İlham Əliyev bütün istəklərinə nail oldu:

Tarixinin ən qüdrətli Azərbaycanını yaratdı;

Öz imkanları hesabına dünyaya fayda götərəcək transmilli layihələrin icrasını başa çatdırdı;

Ökeana çıxışı olmayan Azərbaycanı logistika mərkəzinə çevirdi;

İşsizliyi və yoxsulluğu 4-5 faiz səviyyəsinə endirdi;

44 gün ərzində Ermənistan ordusunu məhv edərək Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün, dövlət

suverenliyinin və konstitusiyası əsaslarının bərpasına nail oldu.

Eyni zamanda:

Avropanın təbii qazla təchizatında mühüm rolunu Azərbaycanı bu gün "yaşıl enerji" istehsalçısına və tədarükçüsünə çevirir;

Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə görünməmiş sürətlə bərpa və quruculuq işləri aparılır, keçmiş məcburi köçkünlər yurd-yuvalarına qayıtlırlar.

Bütün bu uğur və nailiyyətlərin sayəsində Azərbaycan Cənubi Qafqazın ən güclü dövlətinə və söz sahibinə çevrilib!

Azərbaycanın razılığı və iştirakı olmadan heç bir layihə reallaşdırıla bilməz!

Kimlə də bölgəyə burun soxaraq burada ağallıq etmək niyyətinə düşməsin!

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Cənubi Qafqazı sülh və əməkdaşlıq məkanına çevirərək, Orta dahlizi işə salaraq iştirakçı dövlətlərin qarşılıqlı maraqlarını təmin etmək hədəfini uğurla gerçəkləşdirməkdədir!

Cənab İlham Əliyevin bu istəyinə çatacağı da zərər qədər şübhə doğurmur!

6

Tarix yaradan şəxsiyyət

Hələ sovet dövründə Heydər Əliyev respublikamıza rəhbərlik etdiyi illərdə böyük uzaqgörənliklə Azərbaycanın gələcəkdə müstəqil dövlət kimi yaşamasını təmin edəcək sosial-iqtisadi və milli-mənəvi bünövrənin yaradılması üçün mühüm işlər görmüşdür. Belə ki, Azərbaycan neft diyarı olmasına baxmayaraq, XX əsrin 60-cı illərində sovetlər ittifaqının geridə qalmış respublikalarından biri idi. SSRİ-nin əyalətlərindən biri kimi baxıldığından 1960-cı illərin sonlarına doğru sosial-iqtisadi həyatın bütün sahələrinin gerilədiyi, mənfi meyillərin güclənərək getdikcə daha dərin kök saldığı, bütün

bunların işə xalqın milli-mənəvi birləşməsinə ziyan vurduğu Azərbaycanda hakimiyyətə gələn yeni rəhbərin birinci işi respublikada iqtisadi potensialın dağılmasının, ictimai-siyasi həyatda yaranmış tənəzlərin xalqın mənəvi-psixoloji

vəziyyətinə mənfi təsir göstərəcəyini qarşısını almaqdan ibarət olmuş və qısa zaman ərzində Azərbaycanın ictimai və siyasi həyatında böyük və əhəmiyyətli dəyişikliklər edərək bilmişdir.

7

K.B.Əliyevin Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 9-cu bəndini rəhbər tutaraq

qərara alıram:

Kamran Bayram oğlu Əliyev Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru təyin edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 1 may 2025-ci il

Azərbaycan-Çin münasibətləri yeni mərhələdə: daha möhkəm dostluğa və daha güclü strateji tərəfdaşlığa doğru

Çin-Azərbaycan münasibətlərinin inkişafı və yeni çalarlar əldə etməsində nəqliyyat sahəsində əməkdaşlıq böyük rol oynayır. Məlumdur ki, Azərbaycanın strateji imkanlarını artıran, ikitərəfli və çoxtərəfli əlaqələrin inkişafını şərtləndirən, yeni əməkdaşlıq platformalarının formalaşmasına zəmin yaradan amillərdən biri ölkəmizin regionun nəqliyyat, logistika mərkəzinə çevrilməsidir. Prezident İlham Əliyevin

bildirdiyi kimi, "Azərbaycan bölgədə nəqliyyat dəhlizlərinin yaradılması, müasir nəqliyyat infrastrukturunun formalaşması işində fəal rol oynayır. Həm "Şərqi-Qərbi", həm "Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizləri Azərbaycandan keçir".

Azərbaycanın Çinin "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünə dəstək verməsi, "Şərqi-Qərbi", Orta dahlizi layihələri çərçivəsində əməkdaşlıq iki ölkə arasındakı siyasi-iqtisadi əlaqələrin dərinləşməsində böyük rol oynayır. "Bir kəmə, bir yol" layihəsi 2013-cü ildə Çin rəhbəri Si Cinpin tərəfindən irəli sürülüb və məqsədi tarixi İpək yolunu yenidən canlandırmaq, həmçinin bu yolun keçdiyi ölkələrlə əməkdaşlıq sahələrini artırmaqdır. Layihə tarixi İpək yolundan ilhamlansa da, Çinin 1978-ci ildə tətbiq etdiyi islahatlar və açıqlıq siyasətinin davamı kimi də dəyərləndirilir.

8

Ermənistan silahlı qüvvələrinin Qaradağlı kəndini işğal etməsi, azərbaycanlıları vəhşicəsinə qətlə yetirməsi, işgəncə verməsi ilə bağlı sənədlər məhkəmədə tədqiq olunub

Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzü nəticəsində sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər, müharibə cinayətləri, o cümlədən təcavüzkar müharibənin hazırlanması və aparılması,

soyqırımı, müharibə qanunlarını və qaydalarını pozma, habelə terrorçuluq, terrorçuluğu maliyyələşdirmə, hakimiyyəti zorla ələ keçirmə, onu zorla saxlama və digər çoxsaylı cinayətlər törətməkdə təqsirləndirilən Ermənistan Respublikasının vətəndaşları Arayik Harutyunyan, Arkadi Qukasyan, Bako Sahakyan, Davit İshanyan, David Babayan, Levon Mnatsakanyan və digərlərinin barəsində olan cinayət işləri üzrə açıq məhkəmə prosesinin baxış iclası mayın 1-də davam etdirilib.

10

Dövlət Komissiyası: Xocalıda kütləvi məzarlıq aşkarlanıb

"Hazırda Ermənistanın törətdiyi yeni cinayət faktı ilə üz-üzəyik. Ermənistan Xocalı soyqırımını ilə bağlı məsələlərə uzun illər özünəməxsus yanaşma nümayiş etdirib. Hətta onların uydurmasına görə, mülki əhali şəhəri tərk edərkən

dəhliz verilib. Bu gün yol kənarında tapılan bu fakt göstərir ki, heç bir humanitar dəhlizdən söhbət gedə bilməz, mülki şəxslər burada bilərəkdən qətlə yetirilib və kütləvi şəkildə basdırılıblar.

10

Pakistan Hindistanı təxribatlardan çəkəndirməyə çalışır

Lakin bu, İslamabadın zəifliyi kimi qəbul olunmamalıdır

Pakistan ilk olaraq hücum etmək niyyətində deyil, lakin Hindistanın gərginliyi artırmaq cəhdlərinin qarşısını almağa hazır olduğunu bildirib. Baş nazirin müavini və xarici işlər naziri Məhəmməd İshaq Dar brifinq zamanı qarşı tərəfə xəbərdarlıq edib: "Pakistan təxribat xarakterli hərəkətlərə əl atmayacaq. Bununla belə, Hindistan tərəfinin istənilən təxribatçı addımına qəti cavab verəcəyik". Hindistanın Cammu və Kaşmir əyalətinin Pahalgam rayonunda baş verən terror aktında İslamabadın əli olması ilə bağlı iddialara münasibət bildirən

İshaq Dar Pakistanın terrorun istənilən təzahürünü pislədiyini vurğulayıb. Xarici işlər naziri qeyd edib ki, Hindistan hakimiyyəti öz siyasi məqsədləri üçün əsassız ittihamlar irəli sürür.

12

"Enerji resurslarından səmərəli istifadə və enerji effektivliyi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin 1 hissəsinin 11-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

"Enerji resurslarından səmərəli istifadə və enerji effektivliyi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 8, maddə 901 (Cild I); 2025, № 1, maddə 10) aşağıdakı məzmununda 17.2-ci maddə əlavə edilsin:

"17.2. İstehsal proseslərində və əsas məqsədi işıqlandırma olmayan məhsullarda xüsusi istifadəsi nəzərdə tutulan közərmə lampaları is-

tinə olmaqla, dəyişən cərəyan dövrəsində işıqlandırma məqsədilə istifadə edilə bilən elektrik közərmə lampalarının aşağıdakı tarixlərdən id-xalı, istehsalı və satışı qadağandır:

17.2.1. 60 Vt və yuxarı gücə malik olan közərmə lampaları 2026-cı il yanvarın 1-dən;

17.2.2. 25 Vt-dan (25 Vt daxil olmaqla) 60 Vt-a qədər gücə malik olan közərmə lampaları 2026-cı il iyulun 1-dən."

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 11 aprel 2025-ci il

İ.A.Mirzəliyevin "Azərtiliktəchizat" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sədri təyin edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. İlham Ata oğlu Mirzəliyev "Azərtiliktəchizat" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sədri təyin edilsin.

2. Bu Sərəncam imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 1 may 2025-ci il

Qusar rayonunun Quxuroba-Hiloba-Yasaoba-Əniqoba-Aşağı İmamqulukənd-Şirvanlı avtomobil yolunun əsaslı təmiri ilə bağlı tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Beş min nəfər əhalinin yaşadığı 6 yaşayış məntəqəsinin birləşdirən Quxuroba-Hiloba-Yasaoba-Əniqoba-Aşağı İmamqulukənd-Şirvanlı avtomobil yolunun əsaslı təmiri məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 10 yanvar tarixli 445 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il dövlət büdcəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) üçün nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsü"nün 1.19.21-ci yarım-bəndində göstərilmiş məbləğin ilkin olaraq 1,5 milyon (bir milyon beş yüz min) manatı Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ayrılınsın.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən avtomobil yolunun əsaslı təmirinin davam etdirilməsi üçün zəruri olan maliyyə vəsaitini Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsi layihəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərinin bölgüsündə nəzərdə tutsun.

4. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 1 may 2025-ci il

"Dövlət qulluqçularının sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşının müəyyən edilməsi haqqında" 2018-ci il 13 mart tarixli 3787 nömrəli, "Dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi və "Dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşının müəyyən edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 13 mart tarixli 3787 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə" 2019-cu il 18 iyun tarixli 1268 nömrəli sərəncamlarında dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 1 mart tarixli 1611 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. "Dövlət qulluqçularının sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşının müəyyən edilməsi haqqında" 2018-ci il 13 mart tarixli 3787 nömrəli, "Dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi və "Dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşının müəyyən edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 13 mart tarixli 3787 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə" 2019-cu il 18 iyun tarixli 1268 nömrəli sərəncamlarında dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 1 mart tarixli 1611 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 3, maddə 199 (Cild I) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. həmin Formana 1 nömrəli Əlavə - "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidmətində və Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidmətində qulluq keçən dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşları"nın 1-ci hissəsi üzrə:

1.1.1. 1.6-cı bəndə "xüsusi nümayəndəsi" sözlərindən sonra ", Azərbaycan Respublikası Prezidentinin iqlim məsələləri üzrə nümayəndəsi" sözləri əlavə edilsin;

1.1.2. 1.8-ci bəndə "rəisinin müavini" sözlərindən sonra ", Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidməti rəisinin müavini, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında şöbə müdürünün müavini, Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsinin müavini, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsinin müavini" sözləri əlavə edilsin;

1.1.3. 1.9-cu bənddən "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidməti rəisinin müavini, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında şöbə müdürünün müavini, Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsinin müavini, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsinin müavini," sözləri çıxarılsın;

1.2. həmin Formana 2 nömrəli Əlavə - "Azərbaycan Respublikasında dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşları"nın 1-ci hissəsi üzrə:

1.2.1. 1.2.5-ci yarım-bənddən "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin müaviri, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin köməkçisi," və "Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin köməkçisi, Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müaviri," sözləri çıxarılsın;

1.2.2. 1.2.7-ci yarım-bənddə "2425" rəqəmləri "2435" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

1.2.3. 1.2.8-ci yarım-bənddən "Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası Məhkəməsi sədrinin müaviri, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası Məhkəməsi sədrinin köməkçisi," ", Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsi sədrinin müaviri, Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsi sədrinin köməkçisi" sözləri çıxarılsın və həmin yarım-bənddə "2410" rəqəmləri "2425" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

1.2.4. 1.3.1-1.3.9-cu yarım-bəndlər müvafiq olaraq 1.3.2-1.3.10-cu yarım-bəndlər hesab olunsun və aşağıdakı məzmununda 1.3.1-ci yarım-bənd əlavə edilsin:

1.3.1. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin müaviri, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin köməkçisi, Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin köməkçisi, Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müaviri	2425
---	------

1.2.5. 1.3.2-ci yarım-bəndə ikinci halda "rəhbərinin müavini" sözlərindən sonra", Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası Məhkəməsi sədrinin müaviri, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası Məhkəməsi sədrinin köməkçisi, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi sədrinin müaviri, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi sədrinin köməkçisi" sözləri əlavə edilsin;

1.2.6. 1.3.7-ci yarım-bənddən ", Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavininin köməkçisi, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin müavininin köməkçisi" sözləri çıxarılsın;

1.2.7. 1.3.10-cu yarım-bəndə "yaradılan" sözlündən sonra ", rəhbəri və rəhbərinin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən" sözləri əlavə edilsin;

1.2.8. 1.4.1-ci yarım-bəndə "(ombudsmanın) müaviri" sözlərindən sonra ", Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin müavininin köməkçisi, Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavininin köməkçisi, Azərbaycan Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında yaradılan dövlət agentliklərinin və dövlət xidmətlərinin rəhbərləri (bu Əlavənin 1.3.10-cu yarım-bəndi nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

1.2.9. 1.4.24-cü yarım-bəndə "yaradılan" sözlündən sonra ", rəhbəri və rəhbərinin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən" sözləri əlavə edilsin;

1.2.10. 1.5.1-ci yarım-bəndə "baş mühasib" sözlərindən sonra ", Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında yaradılan dövlət agentliklərinin və dövlət xidmətləri rəhbərlərinin müavinləri (bu Əlavənin 1.4.24-cü yarım-bəndi nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin.

2. Bu Fərmanla dövlət qulluqçuları üçün müəyyən edilən vəzifə maaşları mövcud vəzifə maaşlarından az olduğu hallarda, dövlət orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçularına həmin orqanlarda və həmin vəzifələrdə işlədikləri dövr ərzində, əvvəlki və sonrakı vəzifə məaşlarının və qanunvericiliklə vəzifə maaşlarına faizlə müəyyən edilən əlavələrin fərqi vəzifə maaşlarının növbəti artımınadək ödənilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 1 may 2025-ci il

Koordinasiya Şurasının növbəti iclası keçirilib

Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 23 dekabr tarixli 451 nömrəli Qərarı əsasında yaradılmış Cinayət yolu ilə öldürülmüş əmlakın ləqəlləşdirilməsinə, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə, kütləvi qırğın silahlarının yayılmasına və yayılmasının maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində Koordinasiya Şurasının mayın 1-də növbəti iclası keçirilib.

Nazirlər Kabinetindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, Baş nazirin müavini, Koordinasiya Şurasının sədri Samir Şərifov iclası açaraq Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 28 fevral tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Cinayət yolu ilə öldürülmüş əmlakın ləqəlləşdirilməsinə və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı

mübarizəyə dair 2023-2025-ci illər üzrə Milli Fəaliyyət Planı"ndan irəli gələn vəzifələrin icrası çərçivəsində Şura tərəfindən 2024-cü ildə görülmüş işlərin təhlil edilməsinin zəruriliyini bildirib, bu tədbirlərin icrasının ölkənin cinayət yolu ilə öldürülmüş əmlakın ləqəlləşdirilməsinə və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı

mübarizə sisteminin daha effektiv olmasına zəmin hazırlayacağını qeyd edib. Eyni zamanda Şura sədri Avropa Şurası MONEYVAL Komitəsi tərəfindən tərəqqi hesabatı sor-

ğusunun göndərildiyini və hesabatın uğurla tamamlanmasının önəmini xüsusi olaraq vurğulayıb.

İclasda Maliyyə Monitorinq Xidmətinin İdarə Heyətinin sədri Zaur Fətizadənin Milli Fəaliyyət Planında 2024-cü il üzrə nəzərdə tutulmuş tapşırıqların icrasına dair hesabatı, həmçinin Ədliyyə Nazirliyi, Baş Prokurorluq, Mərkəzi Bank və Dövlət Vergi Xidmətinin nümayəndələrinin görüşmüş işlərin cari vəziyyəti barədə məlumatları dinlənilib, eyni zamanda, Avropa Şurası MONEYVAL Komitəsinin ca-

ri ildə aparacağı tərəqqi qiymətləndirməyə hazırlıq vəziyyəti və digər məsələlər geniş müzakirə olunub.

İclasın yekunu olaraq Milli Fəaliyyət Planının 2024-cü il üzrə icrası vəziyyəti barədə hesabatın Azərbaycan Respublikasının Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyasına təqdim edilməsi barədə razılıq əldə olunmuş, habelə MONEYVAL tərəqqi hesabatının təqdim olunmasına hazırlıq məqsədilə atılmalı olan növbəti addımlar müəyyən-ləşdirilib və digər qərarlar qəbul edilib.

Azərbaycan XİN Hindistanla Pakistan arasındakı gərginliyə dair bəyanat yayıb

Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi Hindistanla Pakistan arasındakı gərginliyə dair bəyanat yayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bəyanatda deyilir: "Pahalqamda-kı hücumdan sonra Hindistan və Pakistan arasında mövcud gərginlikdən narahatıq. Biz təmkinli olmağa və mövcud gərginliyi aradan qaldırmaq üçün konstruktiv dialoqa çağırırıq. Belə qeyri-sabit vəziyyətdə birtərəfli hərəkətlərdən çəkinmək vacibdir. Bundan əlavə, hazırkı vəziyyəti həll

etmək üçün açıq və şəffaf beynəlxalq araşdırma aparılacağına ümid edirik.

Münaqişənin həlli üçün yolun beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri, habelə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının müvafiq qətnamələri əsasında mənalı dialoqun və danışıqların olduğuna inanırıq.

Regional sabitlikdə ortaq və qarşılıqlı marağı qəbul edərək, ümid edirik ki, tərəflər öz xalqlarının və daha geniş regionun rifahının qorunması üçün, sülh və əməkdaşlıq naminə diplomatik kanallardan istifadə edəcəklər".

İtaliya Parlamentinin nümayəndə heyəti Ağdam, Xankəndi və Şuşaya səfər edib

İtaliya Parlamentinin İtaliya-Azərbaycan üzrə dostluq qrupunun üzvlərindən ibarət nümayəndə heyəti işğaldan azad olunmuş Ağdam, Xankəndi və Şuşaya səfər edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, italyalı parlamentarilər əvvəlcə Ağdam şəhərindəki İmarət kompleksi ilə tanış olublar.

Ağdam rayonunda erməni vandalizminə məruz qalan tarixi-me-

marlıq tikililərdən biri də Qarabağ xanlığının banisi Pənahəli xanın sarayıdır. İşğal dövründə digər tarixi-mədəni və dini abidələr kimi, Pənahəli xanın imarəti də ermənilər tərəfindən təhqiq edilib, vandalizmə məruz qalıb. Qarabağ xanlığının əsasını qoymuş Pənahəli xanın və xanlığda müxtəlif illərdə hakimiyyətə olmuş İbrahimxəlil xanın, onun oğlu, Qarabağın sonuncu hakimi Mehdiqulu xanın qəbirüstü türbələri, həmçinin Mehdiqulu xa-

nın qızı, görkəmli şair, rəssam Xurşidbanu Natəvanın məzarları İmarət kompleksində yerləşir. Qarabağ xanlarının nəslindən olmuş digər görkəmli şəxslər də buradakı qəbiristanlıqda dəfn ediliblər. Ağdam şəhəri işğal edildikdən sonra qəbiristanlıq erməni vandalizminin qurbanı olub. İbrahimxəlil xanın türbəsi və Xurşidbanu Natəvanın qəbirüstü abidəsi də dağıdılıb.

Diqqətə çatdırılıb ki, işğaldan azad edildikdən sonra Ağdam İma-

rət Kompleksində "Art Cloud Network" (ACN) şirkəti tərəfindən və yerli mütəxəssislərin iştirakı ilə restavratsiya və arxeoloji tədqiqat işləri həyata keçirilib. İmarət kompleksi mərasimlərin keçirilməsi üçün nəzərdə tutulmuş tikililər, türbələr, Qarabağ atlarının nümayiş olunması üçün açılıq kompleksi və ziyarətçi mərkəzindən ibarətdir. Kompleks nəinki Qarabağın, eləcə də Azərbaycanın mühüm turizm və mədəniyyət mərkəzlərindən biridir.

İtalyalı parlamentarilər sonra Xankəndi şəhərinə gəliblər. Zəfər meydanında olan qonaqlara Xankəndi şəhərində görülən işlər barədə məlumat verilib. Nümayəndə heyəti Xankəndidə "Qarabağ" Universitetini də ziyarət ediblər.

İtaliya Parlamentinin İtaliya-Azərbaycan üzrə dostluq qrupunun üzvlərindən ibarət nümayəndə heyəti Qarabağa səfər çərçivəsində Azərbaycanın tarixi və mədəniyyət

mərkəzlərindən olan Şuşa şəhərinə də gəliblər. Şuşa qalasında, Azərbaycanın tanınmış şəxsiyyətləri Natəvan, Bülbül və Üzeyir Hacıbəylinin güllələnmiş heykəllərinin yerləşdiyi şəhər mərkəzi meydanında olan nümayəndə heyətinə şəhərin tarixi, işğal dövründəki vəziyyəti və hazırda aparılan quruculuq işləri barədə məlumat verilib. Bildirilib ki, 30 ilə yaxın işğal dövründə Şuşa şəhərindəki tarixi binalar, məscidlər, abidələr erməni

vandalizminə məruz qalıb. Şuşa işğaldan azad edildikdən sonra burada genişmiqyaslı bərpa-quruculuq işlərinə başlanılıb. İnfrastrukturun qurulması ilə yanaşı, Şuşada şəhərin əsl tarixi simasının, tarix və mədəniyyət abidələrinin bərpası da həyata keçirilir.

Sonda Cıdır düzünə gələn qonaqlar oradan açılan gözəl təbii mənzərəsinə seyr ediblər.

Qonaqları Milli Məclisin deputatı Azər Kərimli müşayiət edib.

Milli Məclisin iclasında

Parlament Kamran Əliyevin Baş prokuror vəzifəsinə yenidən təyin edilməsinə razılıq verdi

K.B.Əliyevin Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru vəzifəsinə təyin edilməsinə razılıq verilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin qərarı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 11-ci bəndinə və 133-cü maddəsinin III hissəsinə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqdimatına əsasən Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi **qərara alır**:

1. Kamran Bayram oğlu Əliyevin Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru vəzifəsinə təyin edilməsinə razılıq verilsin.
2. Bu Qərar imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

Sahibə QAFAROVA,

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri

Bakı şəhəri, 1 may 2025-ci il

ları haqqında", "Yol hərəkəti haqqında", "Validəymlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların sosial müdafiəsi haqqında", "Yekün yaşına çatmayanların baxımsızlığının və hüquq pozuntularının profilaktikası haqqında" və "Penitensiar müəssisələrdə cəza çəkməkdən azad edilmiş şəxslərin sosial adaptasiyası haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə (üçüncü oxunuş) qanun layihəsini təqdim edib. Komitə sədri layihə ilə bağlı əlavə rəy və təklifin daxil olmadığını, sənədin üçüncü oxunuşda rəhbərlik etdiyi komitədə müzakirə olunaraq, plenar iclasda tövsiyə edildiyini bildirib.

Layihədə nəzərdə tutulan dəyişikliklər qoyulmuş və himayəçilik orqanlarının razılığı ilə həmin orqanların qərarlarının müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müvafiq etdiyi orqanın informasiya sistemində daxil edilməsi və həmin sistem vasitəsilə əldə edilməsi məqsədilə hazırlanıb.

Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Əminə Ağazadə, İnsan hüquqları komitəsinin sədri Zəhid Oruc, Əmək və sosial siyasət komitəsinin üzvü Nigar Məmmədova sənəd barədə bu komitələrin rəylərini açıqladıqdan sonra qanun layihəsi üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Kamran Bayramov Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində, "İcra məmurları haqqında", "İcra haqqında", "İpoteka haqqında" və "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə (üçüncü oxunuş) qanun layihəsini təqdim edib. Millət vəkili birinci və ikinci oxunuş zamanı məsələ barədə ətraflı məlumat verildiyini, əlavə heç bir irad və təklifin daxil olmadığını deyib, layihənin olduğu kimi səsə qoyulmasını xahiş edib.

Dəyişikliklərdə icra məmurlarının icra sənədləri üzrə ödənilməli olan pul vəsaitlərinin, icra ödənişlərinin, habelə icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı xərclərin ödənilməsinin yalnız nağdsız qaydada həyata keçirilməsi ilə bağlı vəzifəsi təsbit olunur. Layihəyə

əsasən, həmçinin icra icraatı çərçivəsində pul vəsaitlərinin ödənilməsi də yalnız nağdsız qaydada həyata keçirilir, ödənişlərin nağd qaydada həyata keçirilməsinə görə inzibati məsuliyyət müəyyən edilir.

İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Azər Əmiraslanov məsələyə dair rəhbərlik etdiyi komitənin müsbət rəy verdiyini nəzərə çatdırdıqdan sonra qanun layihəsi üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Azər Əmiraslanov Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi (üçüncü oxunuş) barədə danışıb. O, əvvəlki iki oxunuşda sənəd barədə ətraflı məlumat verildiyini, komitəyə hər hansı təklifin daxil olmadığını deyib və layihənin üçüncü oxunuşda da dəstəklənməsinə xahiş edib.

Layihədə nəzərdə tutulan dəyişiklikləyə əsasən, vergi orqanları və onların vəzifəli şəxsləri tərəfindən vergi ödəyicilərinin məlumatlarının sorğu əsasında qeyd olunan məqsədlər üçün və zəruri olan hədlərdə müvafiq icra hakimiyyəti orqanına verilməsinin hüquqi bazası yaradılır.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova növbəti iki məsələnin bir oxunuşda qəbul edəcəyini söyləyib. Spiker növbəti məsələnin "Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin 20 illiyi (2005-2025)" Azərbaycan Respublikasının yubiley medalının təsis edilməsi haqqında"

Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi olduğunu nəzərə çatdırıb.

Komitə sədri Əli Hüseynli qanun layihəsi barədə məlumat verərək, sənədin ölkə Prezidenti tərəfindən təqdim olunduğunu deyib. O, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin yarandığı 20 il ərzində öz peşəkarcılığı ilə seçildiyini, təbii fəlakətlər zamanı əhaliyə dəstək göstərərək,

üzərinə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirdiyini, eyni zamanda, digər ölkələrdə baş verən fəvqəladə hallarda öz köməyini əsirgəmədiyini bildirib. Komitə sədri bu baxımdan "Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin 20 illiyi (2005-2025)" yubiley medalının təsis edilməsinin məqsəduyğun hesab olunduğunu qeyd edib.

Bildirilib ki, sənəddə adı çəkilən qanuna "Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin 20 illiyi (2005-2025)" yubiley medalı" məzmununda yeni hissənin əlavə edilməsi, habelə "Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin 20 illiyi (2005-2025)" Azərbaycan Respublikasının yubiley medalı haqqında Əsasnamə"nin və "Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin 20 illiyi (2005-2025)" Azərbaycan Respublikasının yubiley medalının təsis edilməsi haqqında"

Əsasnaməyə əsasən, "Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin 20 illiyi (2005-2025)" yubiley medalı ilə fəvqəladə hallar orqanlarının fəaliyyətinin təşkilində, inkişafında və möhkəmləndirilməsində xüsusi xidmətləri olan, habelə mülki müdafiə işinin təşkili, əhəlinin və ərazilərin fəvqəladə hallardan qorunması və fəvqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması tədbirlərinin həyata keçirilməsində fəal iştirak edən şəxslər təltif edirlər. Medalın ümumi təsvirində həm Fövqəladə Hallar Nazirliyinin elementləri, həm də milli atributlar öz əksini tapıb.

Müzakirələr zamanı parlamentin komitə sədri Siyavuş Novruzov, deputatlar Razi Nurullayev, Vüqar Rəhimzadə məsələ barədə fikirlərini açıqlayıblar.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul edilib.

İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Azər Əmiraslanov "Aviasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 22 dekabr tarixli 1058-VIQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının bəzi qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi barədə söh-

bət açıb. Komitə sədri bildirib ki, qanun layihəsində beş məqəlləyə və on iki qanuna uyğunlaşdırma xarakterli dəyişikliklərin edilməsi təklif olunur. Belə ki, Mülki, Vergi, Gömrük, Miqrasiya və Rəqabət məqəllələrində və bəzi qanunlarda bir sıra termin və anlayışlar "Aviasiya haqqında" qanuna uyğun olaraq dəyişdirilir. Dəyişikliklər əsasən "təyyarə" sözünün "hava gəmisi", "aviatə" termininin "hava nəqliyyatında yük qaiməsi", "aeroport" sözünün "hava limanı", "vertolyot" sözünün "helikopter" sözü ilə əvəz edilməsini nəzərdə tutur.

Qeyd edilib ki, "Aviasiya haqqında" qanunun 9.1-ci maddəsinə əsasən mülki aviasiya sahəsində icazələrin, o cümlədən şahadətnamə, vəsiqə və sertifikatların verilməsi və tanınması xidmətlərinə görə "Dövlət rüsumu haqqında" Qanunla müəyyən edilmiş məbləğdə dövlət rüsumunun ödənilməsi nəzərdə tutulub. Bu müddəaya uyğun olaraq "Dövlət rüsumu haqqında" qanuna müvafiq dəyişikliklər təklif olunur. Təklif olunan bütün hüquqi hərəkətlər "Aviasiya haqqında" qanunun 9.1-ci maddəsində öz əksini tapır və hazırki dəyişiklik ilə yalnız onlara görə tutulan dövlət rüsumlarının məbləği (minimum miqdarda olmaqla) müəyyənöləşdirilir.

Eyni zamanda "Mülki dövryyənin müəyyən iştiraklarına mənsub ola bilən və dövryyədə olmasına xüsusi icazə əsasında yol verilən (mülki dövryyəsi məhdudlaşdırılmış) əşyaların siyahısı haqqında" Qanunun 18-ci maddəsi və "Lisenziyalar və icazələr haqqında" Qanuna 3 nömrəli əlavənin 8-ci maddəsi "Aviasiya haqqında" qanuna uyğun olaraq yeni redaksiyada verilir.

Sonra çıxış edən Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli, Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri Arzu Nağıyev, Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlararası əlaqələr komitəsinin üzvü Pərvanə Vəliyeva, Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin sədr müavini Fatma Yıldırmı qanun layihəsində bu komitələrin profilinə uyğun olan qanunvericilik aktlarında edilən dəyişikliklərə müsbət rəy verildiyini açıqlayıblar.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul edilib.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova gündəliyin qalan 6 məsələsinin ikinci oxunuşda qanun layihələri olduğunu bildirib.

Gündəliyin səkkizinci məsələsi olan "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələri İntizam nizamnaməsinin təsdiq edilməsi haqqında", "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələri Daxili xidmət nizamnaməsinin təsdiq edilməsi haqqında", "Hərbi xidmətdə, inkişafında və möhkəmləndirilməsində xüsusi xidmətləri olan, habelə mülki müdafiə işinin təşkili, əhəlinin və ərazilərin fəvqəladə hallardan qorunması və fəvqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması tədbirlərinin həyata keçirilməsində fəal iştirak edən şəxslər təltif edirlər. Medalın ümumi təsvirində həm Fövqəladə Hallar Nazirliyinin elementləri, həm də milli atributlar öz əksini tapıb.

Müzakirələr zamanı parlamentin komitə sədri Siyavuş Novruzov, deputatlar Razi Nurullayev, Vüqar Rəhimzadə məsələ barədə fikirlərini açıqlayıblar.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul edilib.

Hüseynli məlumat verib. Layihə haqqında birinci oxunuşda geniş məlumat verildiyini deyən komitə sədri sənədin məhkəmə qərarlarının icrası sahəsindəki tədbirlərin daha da gücləndirilməsi məqsədi ilə hazırlandığını diqqətə çatdırıb. Məhkəmə qərarlarının icrası sahəsindəki müsbət dinamikanı qeyd edən Əli Hüseynli bildirib ki, layihədə təklif olunan dəyişikliklər də öz növbəsində qarşıya çıxan problemlərin aradan qaldırılmasına xidmət edəcək.

Sənədin müzakirəsində deputatlar Vüqar Bayramov və Elçin Mirzəbəylinin dəyişikliklərlə bağlı fikirləri dinləndikdən sonra qanun layihəsi səsə qoyularaq ikinci oxunuşda qəbul edilib.

Komitə sədri Arzu Nağıyev "Hərbi xidmətkeçmə haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" və "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə (ikinci oxunuş) qanun layihəsinin mahiyyəti haqqında məlumat verib. Bildirilib ki, müzakirəyə təqdim olunan qanun layihəsində həqiqi hərbi xidmətdə olmağın son yaş həddi müəyyən edilməyən şəxslərin dairəsinin genişləndirilməsi nəzərdə tutulub.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq ikinci oxunuşda qəbul edilib.

Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyev "Əmək pensiyaları haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə (ikinci oxunuş) qanun layihəsinə dair məlumat verib. O, qanun layihəsi barədə birinci oxunuşda ətraflı məlumat verildiyini, təklif edilən dəyişikliklərə dair komitəyə heç bir rəy və təklifin daxil olmadığını qeyd edib. Bildirilib ki, nəzərdə tutulan dəyişikliklərin mahiyyəti gücəltli şərtlərlə yaşa görə pensiyaya çıxan şəxslərin pensiya təminatında dövlət öhdəliklərinin çərçivəsində dəqiqləşdirilməsi ilə bağlıdır.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq ikinci oxunuşda qəbul edilib.

On ikinci məsələ - Cinayətprosessual Məcəlləsində, İnzibati Xətalər Məcəlləsində və "Məhkəmələr və hakimlər haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) ilə bağlı məlumatı Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Nizami Səfərov təqdim edib. O bildirib ki, layihə haqqında birinci oxunuşda ətraflı məlumat verilib və komitəyə təklif edilən dəyişikliklərə dair heç bir rəy və təklif daxil olmayıb.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq ikinci oxunuşda qəbul edilib.

"Tarix və mədəniyyət abidələrinin qorunması haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) ilə bağlı Mədəniyyət komitəsinin sədri Polad Bülbüloğlu məlumat verib. Layihə ilə bağlı birinci oxunuşda ətraflı məlumat verildiyini deyən komitə sədri diqqətə çatdırıb ki, sənəd dövlət mühafizəsinə götürülən abidələrə vahid qaydalar əsasında pasportun verilməsi, abidə pasportunun nümunəvi formasının müəyyən olunması, eləcə də ölkə üzrə pasportlaşma ilə bağlı elektron məlumat bazasının yaradılması üçün hüquqi əsasların təsbit edilməsi məqsədi ilə hazırlanıb. Sənədin birinci oxunuşda müzakirəsində səslənən fikirlərin layihənin predmetinə aid olmadığını deyən Polad Bülbüloğlu qanun layihəsinin olduğu kimi səsə qoyulmasını xahiş edib.

Layihənin müzakirəsində deputatlar Hikmət Məmmədov, Vüqar Rəhimzadə və Aydın Mirzəzadə çıxış ediblər, tarixi abidələrin qorunması, onların səmərəli istifadəsini təşviq ediblər. Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova səslənən fikirlərə öz münasibətini bildirib.

Sonra qanun layihəsi səsə qoyularaq ikinci oxunuşda qəbul edilib.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Leyla Əliyeva "Yalnız mədəniyyət" musiqili-bədii gecədə

Aprelin 30-da Bakı Musiqi Akademiyası nəzdində Opera studiyasının səhnəsində Azərbaycanın Xalq artisti Eyyub Yaqubov "Yalnız mədəniyyət" adlı musiqili-bədii program ilə çıxış edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, şair, böyük dramaturq Hüseyn Cavidin xatirəsinə həsr olunan tədbirdə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva və Arzu Əliyeva da iştirak edib.

Tədbirdə Eyyub Yaqubov və ifaçının sənət dostları musiqinin sehi, mahnıların ahəngi və şeirlərin dərinliyinin bir araya gəldiyi maraqlı bir təqdimatla tamaşaçıların qarşısına çıxıblar.

Leyla Əliyeva Bakı Musiqi Akademiyasında tələbə və gənclərin konsertində iştirak edib

Aprelin 30-da Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının (BMA) Böyük zalında Bakı Kamera Orkestri, BMA-nın tələbələri və "Simurq" layihəsi gənc pianoçularının konserti keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva və Arzu Əliyeva konsert programını izləyiblər.

Tədbiri "Baku Chamber Orchestra" Üzeyir Hacıbəylinin "Arazbarı" əsəri ilə açdı. Ardınca maraqlı və rəngarəng çıxışlar təqdim olunub. Programda tələbə və şagirdlər Azərbaycan və dünya bəstəkarlarının əsərlərini ifa ediblər. Bakı Kamera Orkestrinin bədii rəhbəri, BMA-nın rektoru, Xalq artisti, professor Fərhad Bədəlbəyli və kollektivin baş dirijoru Əməkdar artist Fuad İbrahimovun iştirakı ilə keçirilən konsert maraqla qarşılanıb.

Qeyd edək ki, "Simurq" layihəsinin əsas məqsədi istedadlı gəncləri üzə çıxarmaq və onları dəstəkləməkdir. Tədris ili boyunca layihəyə seçilmiş iştirakçılar Moskva Konservatoriyası nəzdindəki Mərkəzi Musiqi Məktəbi, Moskva Konservatoriyası, Qnesin adına Musiqi Kolleji, Xorvatiya Musiqi Akademiyası və digər nüfuzlu təhsil müəssisələrinin peşəkar müəllimləri ilə çalışırlar.

Leyla Əliyeva və Arzu Əliyeva Polad Həşimovun evində olublar

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva və Arzu Əliyeva Milli Qəhrəman Polad Həşimovun ailəsi ilə görüşüblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə 44 günlük müharibədəki şanlı Zəfərimiz, Vətən oğullarının qəhrəmanlığından danışılıb, qəhrəmanlar yetişdirən analara minnətdarlıq ifadə olunub.

ADA Universitetində Hacı Zeynalabdin Tağıyev Mükafatı təqdim olunub

ADA Universitetində sosial məsuliyyət ruhunu təəcəssüm etdirən Hacı Zeynalabdin Tağıyev Mükafatının təqdimat mərasimi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Sosial Məsuliyyət Günü münasibətilə təşkil olunan tədbir universitetin dəyərlərini əks etdirən və gənclərin təşəbbüskar ruhunu ortaya qoyan əlamət

dar gün kimi xüsusi ruh yüksəkliyi ilə qeyd edilib.

Tədbirdən əvvəl kampusda təşkil olunan sorgidə tələbələr il ərzində ərsəyə gətirdikləri sosial təsire malik təşəbbüslərini təqdim ediblər. ADA Universitetinin rektoru, səfir Hafiz Paşayev çıxışında tədbirin əhəmiyyətindən bəhs edərək bildi:

"Biz ADA Universitetində təkcə savadlı deyil, dəyərlərə bağlı, məsuliyyətli vətəndaşlar yetişdiririk. Bu işdə Hacı Zeynalabdin Tağıyev kimi xeyriyyəçilərin irsi bizə bələdçilik edir, yol göstərir. Tələbələrimizin də bu irsi yaşadaraq, onu gələcəyə daşımağa çalışması nailiyyətlərimizdən biridir".

ADA Universitetinin rektoru Günay Ziyadova bu təşəbbüsün on ildən artıqdır ki, ADA-nın əsas önənələrindən birinə çevrildiyini vurğulayıb. Tədbirdə, həmçinin Hacı Zeynalabdin Tağıyevin nəslinin davamçıları da iştirak ediblər. Tədbirin sonunda münəfiq heyətinin üzvləri qalib komandaları elan ediblər. Birinci yeri sahib olan "Benjamin Buttons" komandası 2500 manat, ikinci yeri qazanan "Tech4Equity" komandası 1500 manat, üçüncü yeri çıxan "Empower Disability" və "She Leads" komandaları 1000 manat məbləğində mükafat qazanıblar.

Qeyd edək ki, bu il yüzəndən çox ADA tələbəsi müxtəlif mövzularda layihələr həyata keçirib. Onlar yalnız Bakıda deyil, həmçinin regionlardakı məktəblərdə, qocalar evlərində və ictimai məkanlarda fəaliyyət göstərərək, cəmiyyətin sosial inkişafını dəstəkləyən təşəbbüslərlə çıxış ediblər.

Layihə təşəbbüsləri təhsil və biliklərin ölçətilməsinin artırılması, gənclərə yumşaq bacarıqların ötürülməsi, ətraf mühitin qorunması və ekoloji maarifləndirmə, texnologiya və innovasiyanın sosial fayda üçün tətbiqi, eləcə də sosial inteqrasiya və icma ruhunun gücləndirilməsi sahələrini əhatə edib.

Qırmızı imperiyanın dağılması prosesi Cənubi Qafqazda sülhün və sabitliyin qarşısındır və ərazi iddiaları ilə nəticələnməsinə səbəb oldu.

Bu mənfi prosese təkan verən isə qar Rusiyasından və sovet dövründən miras qalan "Dağlıq Qarabağ problemi"nin yenidən qızışdırılması idi.

Həmin dövrdə Azərbaycana maymaqlar, qorxaqlar, təcürbasızlar və səriştəsizlər rəhbərlik etdiyindən münaqişənin tarixini bilməyənlər "miatsum" çağırışları arasında da ərazi iddialarını, hadisələrin sonrakı inkişafını anlamadıqlarından lazımi addımlar ata, hadisələri qabaqlaya və düzgün siyasət yürüdərək zararı tədbirlər də görə bilmədiklər.

Nəticədə azərbaycanlılar beynəlxalq miqyasda özlərini "məzlum", "zavallı" millət kimi tanıdan ermənilərin hüquqlarını tapdalayan "vəhşi" xalq kimi təqdim olundu, ölkəmiz əvvəlcə siyasi-diplomatik, sonra isə hərbi məğlubiyyətə uğradılaraq 20 faizlik ərazisini itirdi, 20 min övladını şəhid verdi.

Xalqın arzu və tələbi ilə yenidən ölkə rəhbərliyinə qayıdan Ulu Öndər Heydər Əliyev hər işə yenidən başlamalı oldu.

Lakin dünya erməniliyi və Ermənistanı müdafiə edən dostları xaos və anarxiya burulğanında boğulan, bir dövlət kimi məhv olma həddinə çatdırılan Azərbaycanla istədikləri kimi davranırdılar:

- Beynəlxalq hüquq ayaqlar altında tapdalanır;
- BMT-nin Ermənistan hərbi birləşmələrinin qeyd-şərtsiz Azərbaycan ərazilərindən çıxarılması ilə bağlı 4 qətnaməsi icra olunmur;
- ATƏT-in Minsk qrupu sülh danışıqları imitasiyası yaradaraq işğalı əbədləşdirməyə çalışır;
- İqtisadi cəhətdən zəif, ordusuz və imkansız olan Azərbaycan isə hadisələrin gedişinə təsir edə bilmirdi.

Ulu Öndər Heydər Əliyev eyni vaxtda bir neçə istiqamətdə dayanmadan, yorulmadan, gecə-gündüz bilmədən mübarizə aparmalı oldu:

- Müharibədə atəşkəsə nail olaraq yeni ərazilərin işğalının qarşısını aldı;
- Qanunsuz silahlı dəstələri ləğv edərək əhalidəki külli miqdarda silah-sursatı yığdırdı;
- Ölkədə baş alıb gedən anarxiyaya, qanunsuzluqlara və özbaşınalıqlara birdəfəlik son qoydu;
- "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması-na nail olaraq Azərbaycanın gələcək iqtisadi inkişafının əsasını yaratdı;
- Yeni ordu quruculuğuna başladı və 1994-cü ilin yanvarında Horadiz qəsbəsi də daxil 22 yaşayış məntəqəsini işğaldan azad etdi;
- Ən nəhayət, Azərbaycanı gələcək uğur və nailiyyətlərə çatdıracaq siyasi kursu müəyyənləşdirərək əbədiyyətə qovuşdu.

Azərbaycanın inkişafında yeni mərhələ - İlham Əliyev dövrü başlasa da, Cənubi Qafqaz bölgəsində sülh, sabitlik və əməkdaşlıq çağının başlamasına zaman lazımdır.

İlham Əliyevin prezidentliyə başladığı günlərdə ölkə qarşısında bir çox həlli vacib problem vardı:

- Regionların sosial-iqtisadi inkişafı və sahibkarlığın dəstəklənməsi;
- Məcburi köçkünlərin mənzil-məişət şəraitinin və dolanışığının yaxşılaşdırılması;
- Bölgələrin fasiləsiz elektrik enerjisi və təbii qazla təminatı;
- Yeni iş yerlərinin açılması;
- Əhali arasında yoxsulluğun aşağı salınması;
- Transmilli layihələrin reallaşdırılması və s.

Ən əsas məsələ isə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli, torpaqların işğaldan azad olunaraq ərazi bütövlüyünün bərpası idi.

Cənab İlham Əliyev dəfələrlə bildirmişdi ki, Azərbaycan heç zaman işğalla barışmayacaq, bir qarış torpağını belə düşməmə güzəştə getməyəcək, Azərbaycan ərazisində ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına yol verməyəcəkdir! Sülh danışıqları aparılmaqla yanaşı, güclü ordu quruculuğuna da böyük diqqət yetirilirdi.

Bütövlükdə bu vəzifələrin icrası külli miqdarda vəsait və zaman tələb edirdi.

Avropa ilə Asiya arasında yerləşən, əlverişli coğrafi mövqeyə malik Azərbaycan böyük ləpək yolunun bərpası bərədə də düşünür, bununla bağlı müxtəlif transmilli layihələrin reallaşdırılmasını nəzərdə tuturdu.

İlham Əliyev çox böyük uzaqgörənlik və təmkilnə, yorulmadan və dayanmadan qarşıda duran problemləri məharətlə və əlaqəli şəkildə həll etməyi bacardı.

Müharibə vəziyyətində olan, atəşkəs rejimi müntəzəm pozulan, sülh danışıqları

dalana dirənən bir ölkə üçün bütün bunlar bir o qədər də asan deyildi.

Amma cənab İlham Əliyev bütün istəklərinə nail oldu:

- Tarixinin ən qüdrətli Azərbaycanını yaratdı;
- Öz imkanları hesabına dünyaya fayda gətirəcək transmilli layihələrin icrasını başa çatdırdı;
- Ökeana çıxışı olmayan Azərbaycanı logistika mərkəzinə çevirdi;
- İşsizliyi və yoxsulluğu 4-5 faiz səviyyəsinə endirdi;
- 44 gün ərzində Ermənistan ordusunu məhv edərək Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün, dövlət suverenliyinin və konstitusiyası əsaslarının bərpasını nail oldu.

Eyni zamanda:

- Avropanın təbii qazla təchizatında mühüm rolunu alan Azərbaycanı bu gün "yaşıl enerji" istehsalçısına və tədarükçüsünə çevirir;
- Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə gərdiməmiş sülhə bərpə və quruculuq işləri aparılır, keçmiş məcburi köçkünlər yurd-yuvalarına qayıtlar.

Bütün bu uğur və nailiyyətlərin sayəsində Azərbaycan Cənubi Qafqazın ən güclü dövlətinə və söz sahibinə çevrilib!

Azərbaycanın razılığı və iştirakı olmadan heç bir layihə reallaşdırıla bilməz!

Kimsə də bölgəyə burun soxaraq bura da ağalığ etmək niyyətinə düşməsin!

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Cənubi Qafqazı sülh və əməkdaşlıq məkanına çevirərək, Orta dəhlizi işə salaraq iştirakçı dövlətlərin qarşılıqlı maraqlarını təmin etmək hədəfini uğurla gerçəkləşdirməkdədir!

Cənab İlham Əliyevin bu istəyinə çatacağı da zərrə qədər şübhə doğurmur!

Hadisələrin gedişi göstərir ki, Cənubi Qafqaza müdaxilə etmək, Ermənistanı silahlandıraraq yenidən müharibə ocağı qalamaq, Orta dəhlizə nəzarəti ələ keçirərək öz iradəsini diklə etmək fikrinə düşənlər də var.

Amma beynlərində köhnə ab-hava olduğundan baş verən dəyişiklikləri görmürlər. Bəlkə də görmək istəmirlər.

Yeniliklər isə həm əsaslıdır, həm də çox!

Dəfələrlə sübuta yetmiş həqiqət budur ki, güc sözlə deyil, əməllə ölçülür! Azərbaycan isə bütün sahələrdə öz gücünü əməli ilə göstərmişdir!

SİYASİ SAHƏDƏ:

- İlham Əliyev Azərbaycanı müstəqil, milli maraqları təmin edən siyasət yürüdü, bərabərhuquqlu və qarşılıqlı mənafehləri təmin edən əməkdaşlıq qurur.

İQTİSADİ SAHƏDƏ:

- Azərbaycan iqtisadi cəhətdən kimsədən asılı olmayan, beynəlxalq transmilli layihələri belə öz imkanları hesabına maliyyələşdirən, dövlət borcu ÜDM-in 7 faizi həcmində olan, davamlı və sürətli inkişaf edən müstəqil dövlətdir.

ƏMƏKDAŞLIQ SAHƏSİNDƏ:

- BTC bu gün də uğurla fəaliyyət göstərir;
- Prezident İlham Əliyevin uzaqgörənliyi və hadisələri qabaqlamaq məharəti sayəsində "Cənub qaz dəhlizi" kimi meqalayihə araya-ərsəyə gəlmişdir. Genişləndirilmiş Cənubi Qafqaz Boru Kəməri, TANAP və TAP-in birləşməsindən yaranan bu nəhəng dəhliz hazırda 8-i Avropa İttifaqına üzv, ikisi digər Avropa dövləti olmaqla 12 ölkəyə Azərbaycan qazının ixracını təmin edir və hər il ötürülən qazın həcmi artırır.

Azərbaycan həmin ölkələrlə həm də strateji tərəfdaşlıq müqaviləsi imzalamışdır.

BEYNƏLXALQ QURUMLARLA İŞ:

- Azərbaycan 155 dövlət dəstəyi ilə BMT Təhlükəsizlik Şurasına üzv seçilərək 2012-2013-cü illərdə onun iclaslarına sədrlik etdi, bu dövrdə bir sıra faydalı təkliflər və təşəbbüslər irəli sürdü;
- Qoşulmama Hərəkatına uğurla rəhbərliyi sayəsində özünə xeyli dost qazandı, quruma rəhbərliyi dörd ilədək uzadıldı.

COP29-u uğurla keçirən ölkəmiz bir sıra nailiyyətlərə imza atdı:

- Maliyyəməni 100 milyard ABŞ dollarından 300 milyard qaldırdı;
- Karbon bazarının fəaliyyət göstərən bir sıra faydalı təkliflər və təşəbbüslər irəli sürdü;
- Qlobal Cənubla Qlobal Şimal arasında körpülərin qurulmasında mühüm rol oynadı.

DİPLOMATİYA SAHƏSİNDƏ:

- İlham Əliyevin yüksək peşəkarlıqla müşahidə olunan uğurlu diplomatiyası sahəsində Azərbaycan dünya birliyində özünəməxsus yeri, yüksək siyasi nüfuzu olan dövlətə çevrilmişdir;
- Ölkəmiz və onun rəhbəri dünyada keçirilən bütün yüksəkseviyyəli tədbirlərə dəvət olunur, orada maraqlı çıxışlar edir, səmərəli təşəbbüs və təklifləri ilə yadda qalır;
- TDT-nin yaranmasında, səmərəli fəaliyyətinin artırılmasında Azərbaycanın xüsusi xidmətləri vardır;
- Azərbaycan D-8-in yeni üzvü kimi inamla addımlayır, bu təşkilatların səmərəli fəaliyyətlərinə dəyərli töhfələrini verir.

HƏRBİ SAHƏDƏ:

- 44 günlük Zəfər müharibəsi Azərbaycanın hərbi gücünü bütün dünyaya nümayiş etdirdi;
- Azərbaycan XXI əsrin müharibələr tarixində yeni səhifə açdı;
- Ən yeni strategiya və taktika tətbiq edərək nümunəvi müharibə apardı və onun təcrübəsi bu gün bir sıra dövlətlərin hərbi məktəblərində öyrənilir;
- Azərbaycan ləyaqətli müharibə apardı, öz qisasını döyüş meydanında aldı, mülki əhaliyə heç bir xəsarət yetirmədi;
- Azərbaycan Ordusu döyüş meydanında uğurla sınaqdan çıxmış müasir ordudur.

Bütün bunlar Azərbaycanı özünə əmin və arxayın edir, ölkəmiz heç bir təhdiddən çəkinmir, milli maraqlarını qorumağı bacırır, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev isə daim dediyinə əməl edir!

Cənubi Qafqazda sabitliyi pozmaq, sülh və əməkdaşlığa ziyan vurmaq niyyətində olanlar da var!

Bunlardan biri və birincisi Ermənistandır. "Böyük Ermənistan" xülyasına düşən haylar uzun müddət sabitliyi pozdular, öz-öz ərazilərini işğal edərək böyük dağıntılar törətdilər, insan itkilərinə səbəb oldular.

Sonda ən böyük zərbə də Ermənistanın özünə dəydi!

44 günlük Zəfər müharibəsində orduları darmadağın edildi, ciddi tələfat verdilər, özge torpaqlarından qovularaq miskin günə düşdülər.

30 ildən çoxdur dalan vəziyyətində qalıblar, əhalişi dilonçı günündə yaşayaraq ölkəni tərk edir, indi isə "real Ermənistanı" itirmək təhlükəsini yaşayırlar.

Nə qədər ki, Azərbaycanın şərhlərinə əməl edərək sülh müqaviləsini imzalama-yıblar, nə xoş gün görəcək, nə dalandan qurtulacaq, nə də əlaltı ölkə vəziyyətindən çıxacaqlar!

Həm də tələsməlidirlər və bir də unutmamalıdırlar ki, "dəmir yumruq" hazır vəziyyətdədir.

Ermənistanın "böyük bacısı" Fransa Cənubi Qafqazdan çox uzaqda yerləşsə də, mürdar əməllərindən əl çəkmir, ermənidən bətor ermənilik edir.

Azərbaycanla açıq düşmənçilik edən, Ermənistanı sürətlə öldürücü silahlarla silahlandıran Fransa "kiçik bacısı"nı fəlakətə sürməsinin fərqində deyil!

Halbuki ABŞ-dəki prezident seçkilərində ABŞ-nin rüsum təbiiqindən mürəkkəb duruma düşərək vurnuxan Avropa İttifaqı da başını tamam itirib.

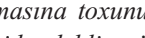
Bir zamanlar sülh danışıqlarında tərəf tutduğuna görə moderatorluğu Azərbaycan Prezidenti tərəfindən rədd edildi.

Özünün "sülh fondu"ndan müharibə edən tərəflərdən birinə - Ermənistanla yardım göstərməyi ədalətsiz hesab olundundan Macarıstan tərəfindən bloklandı.

Lakin hələ də səhvlərindən nəticə çıxarmır və qərribə davranışlarına son qoymur.

ADA Universitetində keçirilən beynəlxalq forumda çıxışı zamanı cənab İlham Əliyev Avropa İttifaqının qərribəliklərinə diqqət cəkərək onun liderlərinin davranışlarına münasibətini açıq şəkildə bildirdi:

"Səməmi desəm, mən xanım Ursula Fon der Lyayen tərəfindən Avropa Komissiyasının rəhbərliyi və Mərkəzi Asiya dövlətlərinin liderləri arasında Özbəkistanda keçirilən Zirvə görüşündə səsləndirilən şərhlərdən xəbərləndim. O, orada özlərinin Avropanın "global qapısı" adlandırılan Orta dəhlizin irəlilədirilməsi haqqında danışıqların Azərbaycan və Ermənistan, Ermənistan və Türkiyə arasında səhədlərin açılmasına toxunub. Bu, təəccüb doğurur, çünki bu dəhliz mövcuddur və Ermənistan orada heç bir rol oynamır. Biz Avropa bürokratlarının Ermənistanla bağlı hisslərini anlarıyıq, ancaq siz xəritəni görməzdən gələ bilməzsiniz. Bu gün biz avropalıları Mərkəzi Asiya ilə əlaqə qurmağa kömək edən müxtəlif imkanları yaratmışıq. Gürcüstanın dəniz limanları, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu, Azərbaycanın Ələt limanı - bütün bunlar nəqliyyat sahəsi üçün əhəmiyyətlidir. Bütün bunlar haqqında danışılırmı, bu layihələrə nə qədər vəsait yatırıldığını gözdən keçirir. Yalnız Türkiyə və Ermənistan, Ermənistan və Azərbaycan arasında səhədlərin açılması haqqında danışılır. Bunun Avropaya nə aidiyyəti var? Bu, onların işi deyil. Türkiyə-Ermənistan, Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərində Avropa İttifaqı bu işlərdən nə qədər uzaq dursa, bir o qədər yaxşıdır".

ABŞ də Bayden dövründə bir neçə il Cənubi Qafqazda yanlış mövqə sərgilədi, erməni diasporunun tapşırıqlarının icrasına çevrildi.

Ermənistanla birgə hərbi təlimlər keçirdi, hərbi mütəxəssisləri bu ölkənin müdafiə nazirliyində fəaliyyətə başladı, hətta iş o yərə çatdı ki, yeni seçilmiş Prezident Trampın öz səlahiyyətlərinin icrasına başlamasına cəmi 5 gün qalmış Vaşinqtonda Dövlət katibi Blinken və Ermənistanın xarici işlər naziri ilə tez-tələsik strateji tərəfdaşlıq barədə bəyannamə imzaladılar.

Halbuki ABŞ-dəki prezident seçkilərində Avropa İttifaqı və erməni diasporu Trampı deyil, Baydeni dəstəkləmişdilər!

Tramp onun əleyhinə gedən diasporun müdafiə etdiyi dövlətlə strateji tərəfdaş olarmı?!

Şübhəsiz ki, yox!

Əslində, ABŞ-nin milli maraqları Mərkəzi Asiya regionu ilə güclü əlaqələrə malik olan, imkanları, iqtisadi potensialı, enerji ehtiyatları və müharibədə zəfər çalmış güclü ordusu olan Azərbaycanla əməkdaşlığı üstün tutmağı tələb edir.

Azərbaycan ABŞ-nin yeni administrasiyası ilə səmərəli və məhsuldar əməkdaşlıq qurulacağına ümid bəsləyir.

Uzun illərdir regionda dostluq və əməkdaşlıq edən ölkələr də mövcuddur. Türkiyə və Gürcüstan!

Qardaş Türkiyə daim Azərbaycanın yanında olub!

Bu gün də bizimlədir!

Həm də Şuşa Bəyannaməsinə sadıq strateji müttəfiq kimi!

Gürcüstan isə uzun illərin əməkdaşlığından sonra bu gün Azərbaycana daha da yaxınlaşıb.

- Çünki görür ki, ona ən yaxın dost və faydalı tərəfdaş Azərbaycandır!
- Çünki görür ki, Azərbaycan ən ağır günlərində ona dəstək verir, bütün çətinlik və problemlərinin həllində əlindən gələni əsirgəmir!
- Çünki görür ki, Azərbaycanla dostluq və əməkdaşlıq daim ona fayda gətirir, onun xain qesdlərdən qurtarmasına imkan yaradır.

Avropa İttifaqına üzvlüklə bağlı Gürcüstanın aldadılması və başına açılan oyunlar az qala gürcü xalqını milli və ənənəvi dəyərlərdən məhrum edərək əlaltı dövlətə çevirəcəkdir.

Baş verən bütün təlatümlü hadisələrdən sonra bu gün Gürcüstan rəhbərliyi kimin kim olduğunu yaxşı anlayır.

2024-cü ilin parlament seçkilərindən sonra Gürcüstanın Baş naziri postunu tutan İ.Kobaxidze ilk səfərini Azərbaycana etmişdir və Nazirlər Kabinetinə rəhbərliyi dövründə cənab İlham Əliyevlə dörd dəfə görüşmüşdür.

Gürcüstanın yeni Prezidenti M.Kavelsavili də ilk səfərini Azərbaycana etmişdir.

Ötən dövrdə Azərbaycan və Gürcüstan bir çox önəmli layihəni icra ediblər və həmin layihələr təkcə hər iki ölkənin xalqları üçün deyil, daha geniş coğrafiyada böyük önəm daşıyır.

Yeni dünya düzəninə formalaşması prosesini diqqətlə izləyən Azərbaycan artıq yeni düzəndə öz yerini və əməkdaşlıq edəcəyi dövlətləri də müəyyənləşdirib.

Çin Orta dəhlizə böyük maraq göstərir.

Azərbaycan isə ilk günlərdən Çinin "Bir kəmə, bir yol" layihəsinə dəstəkləyir. *Bərabərhuquqlu əməkdaşlığa və qarşılıqlı maraqların təminatına əsaslanan Azərbaycan-Çin əlaqələri günü-gündən inkişaf edərək daha da möhkəmlənir.*

XX əsrin sonu - XXI əsrin əvvəllərində Ermənistanın təqsiri üzündən Cənubi Qafqaz münaqişə, müharibə arenasına çevrilmişdir.

Ermənistanın dəstəkləyici və müdafiəçiləri "parçala, hökm sür" siyasətini davam etdirərək münaqişənin birdəfəlik həllinə imkan vermirdilər.

Azərbaycan bu missiyanı "dəmir yumruğu" ilə əbədlilik həll etdi!

Bu gün Ermənistanı revanşa təhrik edənə, yeni müharibəyə hazırlayanlar nə qədər çalışsalar da, məqsədlərinə nail ola bilməyəcəklər.

Çünki Ermənistan Cənubi Qafqazda təklənmiş vəziyyətdədir.

Üstəlik, Azərbaycanın razılığı olmadan heç bir layihəni gerçəkləşdirmək iqtidarında deyil.

Paşinyanın uzun müddət bəh-bəhlə təriflədiyi "Sülhün kəşiməsi" layihəsi boş qıxdı.

Avropa İttifaqını "sağmal inək" və xilas yolu hesab edən Ermənistanın baş naziri Ukrayna və qonşu Gürcüstanın başına gələnlərdən nəticə çıxarmayı bacarmalıdır.

Əks halda çox istəməklə azdan da məhrum olacaqdır.

Seçim vaxtı sürətlə tükənir.

Ya Azərbaycanın şərtlərinə əməl edərək sülh müqaviləsini imzalamaq, sürətlə silahlanmadan, revansist niyyətlərdən əl çəkməli, ya da indiyədək başına gələnlərdən daha artığını düşər olacağını gözlətməli.

Azərbaycan Prezidenti Cənubi Qafqazın sülh və əməkdaşlıq bölgəsinə çevrilməsini istəyir!

İlham Əliyev bunu istəyirsə, demək, belə də olacaqdır!

Ya xoşluqla, ya da "dəmir yumruq"la!

Bəxtiyar SADIQOV

Çin inkişaf modelinin üç tərəfi və mənfəət prinsipi var: məhsuldar qüvvələrin inkişafı, dövlətin iqtisadi qüdrətinin artması və bu imkanlardan istifadə edərək sosial inkişafın təmin edilməsi. 1913-cü ildə Çinin dünya iqtisadiyyatında payı 7-8 faiz idi. Bu gün isə Çin altıncı paritetlərinə görə dünya iqtisadiyyatında 25 faizdən çox gücə malikdir. Çinin iqtisadi göstəricilərinin dinamikaşına baxanda görürük ki, həm inkişaf sürətinə, həm iqtisadi artıma, həm inflyasiyanın səviyyəsinə, həm də valyuta ehtiyatlarının həcminə görə dünyada analoqu olmayan bir inkişaf modelidir.

Den Syaopin 47 il əvvəl elə bir inkişaf modeli seçdi ki, həmin hesabla Çin artıq dünyanın ən böyük iqtisadi gücü olan ABŞ ilə rəqabət aparan bir dövlətə çevrilib. Çin dövləti 40 il öncə necə iqtisadi siyasət aparıbsa, onu yeni çağırışlara uyğun olaraq bundan sonra da o cür həyata keçirəcək. Çin qloballaşmanın səmərəli inkişafını tələb edir. Çinin məqsədi qloballaşmadan əldə olunan gəlirlərin ədalətli bölünməsi, inkişaf etməkdə olan ölkələrin irolə gəlməsidir. Bu baxımdan müasir global iqtisadi çağırışlara Çin dövləti çox təmkinlə yanaşır.

Azərbaycan-Çin iqtisadi münasibətləri: 1,5 milyondan 3,7 milyard...

Azərbaycan dünyanın iqtisadi nəhənglərindən olan Çinlə iqtisadi əməkdaşlığa böyük önəm verir. Xüsusən Azərbaycan və Çin dövlət başçılarının siyasi iradəsi və dostluq münasibətləri, imzalanan sənədlər iqtisadi əlaqələrin sürətlə genişlənməsi üçün əlverişli zəmin yaradır.

1993-cü ildə ölkələrimiz arasında ticarət döviyyəsinin həcmi 1,5 milyon ABŞ dolları təşkil edib. Azərbaycan və Çin arasında ticarətin həcmi xüsusən son illər əhəmiyyətli dərəcədə böyüyüb. 2015-2024-cü illərdə bu əlaqələrin sürətlə inkişaf etməsi nəticəsində ticarət döviyyəsinin həcmi 2015-ci ildə 561 milyon, 2024-cü ildə 3,744 milyard dollara çatıb. 2024-cü ilin statistikasına əsasən, Azərbaycanın xarici ticarətinin ümumi həcmi 7,9 faizi Çinin payına düşür. Əgər 2018-ci ildə Çin Azərbaycanın 6-cı ticarət tərəfdaşı idisə, indi 4-cü iri ticarət tərəfdaşdır. Azərbaycanın ixracı əsasən xam neft və neft-kimya sənayesi məhsullarıdır, Çindən isə çox geniş çeşiddə məhsullar (elektrotexnikadan atriya-yata qədər) idxal edirik.

Bu gün Çindən Azərbaycana yönəlmə investisiyalarının həcmi 942 milyon, Azərbaycan sərmayələrinin Çinə yatırılan ümumi həcmi isə təqribən 2,1 milyard dollar təşkil edir. Hazırda respublikamızda Çin investisiyalı 375 şirkət qeydə alınıb, onlardan 298-i aktiv fəaliyyət göstərir. Onlar Azərbaycanın sənaye, energetika, maliyyə, bank, rabitə, İKT, kənd təsərrüfatı və qeyri-neft sektorunun müxtəlif sahələrində təmsil olunurlar. Çin şirkətləri Azərbaycan iqtisadiyyatının lokomotivi olan neft sektoruna da maraq göstərirlər. 2018-ci ildə SOCAR-la Çin Milli Neft Şirkətinin (CNPC) tərəfdaşlığı ilə "BGP Inc." şirkəti arasında birgə müəssisənin yaradılmasına dair Təsis Müqaviləsi imzalanıb. BGP-nin əsas fəaliyyət sahələrində quruda, keçid zonasında və dənizdə kəşfiyyat işlərinin aparılması, o cümlədən mürəkkəb əməliyyatlar aparmaqla seysmik məlumatların əldə edilməsi, emalı və interpretasiyası, seysmik avadanlıqların istehsalı və əlaqədar informasiya-kommunikasiya texnologiyaları (İKT) xidmətlərinin göstərilməsi daxildir.

Azərbaycana səfər edən Çin turistlərinin sayında da artım var. Çünki Azərbaycan Çin vətəndaşları üçün sadələşdirilmiş viza proseduru tətbiq edib.

Hazırda Azərbaycanın Çinlə ticarət döviyyəsinə müsbət dinamika müşahidə olunur. Bununla belə ticarət əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi üçün potensial böyükdür və bu potensialın reallaşdırılmasına istiqamətində Azərbaycan tərəfindən ardıcıl tədbirlər görülür. Belə ki, ölkəmizin Çindəki səfirliyində ticarət nümayəndəsi fəaliyyət göstərir, eləcə də ötən dövrdə Çinin Pekin, Urumçi, Şanxay və Lucou şəhərlərində Azərbaycanın Ticarət və Səfərlər Departamenti, Honkonq, Quancou,

Urumçi, Şanxay və Pekin şəhərlərinə ixrac missiyaları təşkil edilib. Ən əsası, indiyədək keçirilmiş biznes-forumlarda, Azərbaycan şirkətlərinin Çində təşkil olunan beynəlxalq sərgilərdə fəal iştirakı, Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatı çərçivəsində birgə əməkdaşlıq, Azərbaycan-Çin Hökumətlərarası Ticarət-İqtisadi Əməkdaşlıq Komissiyasının fəaliyyəti, Asiya İnfrastruktur İnvestisiya Bankı ilə icra olunan layihələr ticarət-iqtisadi əlaqələrin inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır. Çin tərəfindən həyata keçirilən idxala dəstək siyasəti də Azərbaycanın yüksəkkeyfiyyətli məhsullarının Çin bazarında təklif olunması üçün əlverişli şərait yaradır. Bu işdə davamlı nəticələr əldə etmək üçün yerli sahibkarlara dəstək mexanizmlərinin təkmilləşməsinin tətbiqi məqsəduyğun olardı.

Azərbaycan "yaşıl enerji"yə keçid prioritet hədəflərindən biri olan

Azərbaycan-Çin münasibətləri yeni mərhələdə: daha möhkəm dostluğa və daha güclü strateji tərəfdaşlığa doğru

edib. Son illər texnoloji inkişafda möhtəşəm nailiyyətlərə imza atan Çin şirkətləri ölkəmizin "yaşıl enerji" layihələrində iştirak edirlər. Bu sıradan "Qaradag" Günəş-Elektrik Stansiyasının inşasında Çinin "Dongfang" şirkətinin iştirakı, "ACWA Power" şirkətinin Azərbaycanda "yaşıl enerji" ilə bağlı inşa etdiyi stansiyanın texniki təminatında Çin şirkətlərinin rolunu qeyd etmək olar. Çinin məşhur "Huawei" şirkəti isə artıq işğaldan azad olmuş Qarabagda "ağıllı kənd" və "ağıllı şəhər" layihələrinin icrasında yaxından iştirak edir, bərpa və yenidənqurma prosesinə öz layiqli töhfəsini verir.

"Bir kəmə, bir yol"

Çin-Azərbaycan münasibətlərinin inkişafı və yeni çağırışlara cavab verməsi üçün əhəmiyyətli rol oynayır. Məlumdur ki, Azərbaycanın strateji imkanlarını artırmaq, iktiraf və çoxtərəfli əlaqələrin inkişafını sürətləndirmək, yeni əməkdaşlıq platformalarının formalaşmasına zəmin yaradan amillərdən biri ölkəmizin regionun neqliyyat, logistika mərkəzinə çevrilməsidir. Prezident İlham Əliyevin bildirdiyi kimi, "Azərbaycan bölgədə neqliyyat dəhlizlərinin yaradılması, müasir neqliyyat infrastrukturunun formalaşması işində fəal rol oynayır. Həm "Şərq-Qərb", həm "Şimal-Cənub" neqliyyat dəhlizləri Azərbaycanı keçirir".

Azərbaycanın Çinin "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünə dəstək verməsi, "Şərq-Qərb", Orta dəhliz layihələri çərçivəsində əməkdaşlıq iki ölkə arasında siyasi-iqtisadi əlaqələrin dərinləşməsinə böyük rol oynayır. "Bir kəmə, bir yol" layihəsi 2013-cü ildə Çin rəhbəri Si Cinpin tərəfindən irəli sürülmüş və məqsədi tarixi İpək yolunu yenidən canlandırmaq, həmçinin bu yolun keçdiyi ölkələrlə əməkdaşlıq sahələrini artırmaqdır. Layihə tarixi İpək yolundan ilhamlanaraq, Çinin 1978-ci ildə tətbiq etdiyi islahatlar və açıqlıq siyasətinin davamı kimi də səciyləndirilir. "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsü Avrasiyanın inkişafında yeni mərhələnin başlanğıcı da hesab edilir. Çünki ekspertlərin fikrincə, iqtisadi, ticarət, maliyyə və digər sahələrdə xüsusi əhəmiyyətli ilə seçilən bu layihənin reallaşması qədim İpək yolu üzərində yeni dəyərlərin formalaşmasına dəstək verəcək, qloballaşmanın iqtisadiyyata mənfi təsirlərini azaldacaq, beynəlxalq səviyyədə yüklərin daşınmasına və beləliklə də milli gəlirlərin artmasına, regional inkişafa ciddi tökan verəcək. Layihə həm də ölkələr arasında iktiraf, üçtərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlığı əhatə edəcək. Hazırda "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsü təxminən 100-dən artıq ölkə tərəfindən dəstəklənir. Azərbaycan bu təşəbbüsə ilk dəstək verən ölkələrdəndir.

Azərbaycan-Çin münasibətləri yeni mərhələdə: daha möhkəm dostluğa və daha güclü strateji tərəfdaşlığa doğru

Bu layihəyə bir neçə istiqamət daxildir ki, onlardan biri də Çindən başlayıb Mərkəzi Asiya ölkələrindən, Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyədən keçməklə Cənubi Avropa-yə uzanır. Bu baxımdan Azərbaycanın həyata keçirdiyi neqliyyat layihələri, o cümlədən Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinin istifadəyə verilməsi Çində böyük maraqla qarşılanır və təqdir olunur.

2019-cu ilin yanvar ayında Davosda Dünya İqtisadi Forumu çərçivəsində "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünün inkişaf etdirilməsi: Çinin trilyon dollarlıq baxışı" mövzusunda keçirilən sessiyada Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın "Şərq-Qərb" neqliyyat dəhlizi təşəbbüsünün fəal üzvü olduğunu, ölkəmizin Çin hökumətinin "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünü dəstəklədiyini bildirdi. 2019-cu ilin aprel ayında Pekində keçirilən 2-ci "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünü dəstəkləyən Forumuna isə qeyd etdiyimiz kimi, Cənubi Qafqazdan yalnız Prezident İlham Əliyev dəvət olub. Forumdakı çıxışı zamanı Prezident Si Cinpinə dəvətə görə təşəkkür edən, həmçinin Çin Xalq Respublikasının yaradılmasının 70-ci ildönümünə münasibətilə təbriklərini çatdıran Prezident İlham Əliyev ölkəmizin "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünü dəstəklədiyini boyan etdi: "Azərbaycan lap əvvəldən Prezident Si Cinpin tərəfindən irəli sürülmüş "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünü dəstəkləyib. Bu layihə yalnız neqliyyat bağlılığını təmin etmir. O həmçinin müxtəlif ölkələr arasında əlaqələri gücləndirir, dialoq və əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi işinə xidmət edir və beynəlxalq ticarət üçün yeni imkanlar yaradır".

Azərbaycan "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünü ilk dəstəkləyən ölkələrdən biri olaraq, reallaşdırıldığı iri miqyaslı neqliyyat-infrastruktur layihələri ilə bu təşəbbüsün həyata keçirilməsinə öz əhəmiyyətli töhfəsini verib. Bu təşəbbüs çərçivəsində Trans-Xəzər Beynəlxalq Neqliyyat Dəhlizinin Orta dəhliz imkanlarını və rolunu daha da artırır. Çünki bu neqliyyat marşrutu malların Çindən Avropa, Avropadan isə Çinə çatdırıl-

ması üçün ən qısa yoldur. Hələ 2015-ci ilin avqustunda Çindən ilk konteyner qatarı Xəzər dənizindən keçməklə Azərbaycana gəlib. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti sayəsində Çindən Avropaya yüklərin daşınma müddəti xeyli azalıb. Bu o deməkdir ki, Çindən daşınan yüklər 2 həftə müddətində Azərbaycandan keçərək Avropaya çatır.

Prezident İlham Əliyevin aprel ayında Çinin "Sinxua" Agentliyinə müsahibəsində qeyd etdiyi kimi, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu, "Şimal-Cənub" Beynəlxalq Neqliyyat Dəhlizi və Trans-Xəzər Beynəlxalq Neqliyyat Marşrutu (Orta dəhliz), həmçinin Xəzərdə ən iri limanlardan biri olan Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsü çərçivəsində iqtisadi və neqliyyat imkanlarının reallaşdırılması üçün yeni perspektivlər açır. Hazırda Orta dəhliz Avropa və Mərkəzi Asiyaya Xəzər dənizi vasitəsilə Çinlə birləşdirən etibarlı və təhlükəsiz marşrutdur, həmçinin yüklərin Çindən Avropaya və əks istiqamətdə çatdırılmasının ən optimal yoludur.

Məlum olduğu kimi, Ukrayna ilə müharibə Rusiyanın tranzit ölkə kimi xüsusi də Avropa İttifaqı ilə Çin arasında quru əsaslı ticarət əlaqələrində effektivliyini məhdudlaşdırıb. Bu isə Avropa ilə Asiya arasında Azərbaycanı keçən neqliyyat marşrutunun əhəmiyyətini xeyli artırır. Çin Azərbaycanı özündən keçən dəhlizlərin önəmini yüksək dəyərləndirir və hər iki tərəf mövduq reallıqları, artan geosiyasi gərginlikləri nəzərə almaqla Orta dəhlizin inkişafına xüsusi diqqət yetirir. "Bir kəmə, bir yol" layihəsinin mühüm hissəsi olan Orta dəhlizin infraqururunun inkişafına Azərbaycan və Orta Asiya respublikaları tərəfindən investisiyaların yatırılması da bundan irəli gəlir. "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Çin Xalq Respublikası Hökuməti arasında Çin-Avropa Dəniz Yolu Ekspresi üçün Trans-Xəzər Beynəlxalq Neqliyyat marşrutlarının inkişaf etdirilməsi haqqında Anlaşma Memorandumu"nun, habelə "Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi ilə Çin Xalq Respublikasının Milli İnkişaf və İslahat Komissiyası arasında Kəmə və Yol Təşəbbüsü üzrə Əməkdaşlıq Planının formalaşdırılmasına birgə sürətləndirilməsinə dair Anlaşma Memorandumu"nın imzalanması isə Azərbaycanla Çin həm neqliyyat marşrutlarının, həm də bu sahədə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi ilə bağlı ortaya qoyduqları siyasi iradənin sübutudur.

Reallıq göstərir ki, Orta dəhliz Çindən Avropaya və geriyə yüklərin çatdırılması üçün ən səmərəli və təhlükəsiz marşrutdur. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun istifadəyə verilməsi ilə Çindən Qara dənizə qədər daşınmaların müddəti 1 aydan 12 günə qədər azalıb. Çindən göndərilən

bu yüklərin Türkiyə üzərindən Qərbi Avropa ölkələrinə çatdırılması isə ümumilikdə cəmi 14 günə baş verir. Bütün bunların noticəsi kimi Azərbaycan üzərindən tranzit axınının sürətlə artması Orta dəhlizin global əhəmiyyətini və effektivliyini nümayiş etdirir. Bu dəhliz vasitəsilə Azərbaycanla Çin arasında tranzit daşınmaların həcmi 2024-cü ildə 378 min ton olub ki, bu da 2023-cü ilə müqayisədə 86 faiz çoxdur.

Bütövlükdə, Çinin "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsü çərçivəsində Orta dəhlizin potensialından istifadə olunması iqtisadi, xüsusən investisiya, ticarət, tranzit və s. sahələrdə əməkdaşlıq üçün geniş imkanlar açır. Çindən Avropaya və əks istiqamətə yüklərin daşınması Azərbaycanın neqliyyat-logistikada potensialından istifadə edilməsi səmərəli olmaqla yanaşı, ölkələrimiz arasında əməkdaşlığa da önəmli töhfə verir. Zəngəzur dəhlizinin reallaşması Orta dəhlizin imkanlarını daha da artıracaq. Bu da Azərbaycan və Çin daxil olmaqla Orta dəhliz marşrutu boyunca bütün ölkələrin maraqlarına xidmət edəcək.

Strateji tərəfdaşlar

2024-cü ilin iyulunda Astanada keçirilən Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının növbəti Zirvə toplantısı Azərbaycan-Çin münasibətləri baxımından xüsusi əlamətdar rol oynadı. Belə ki, Zirvə toplantısı çərçivəsində Prezident İlham Əliyevin Çin lideri Si Cinpin ilə görüşü iktirafli münasibətlərin strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlməsi və əməkdaşlığın yeni inkişaf perspektivlərinin müəyyənləşdirilməsi ilə yadda qaldı. Zirvə toplantısı çərçivəsində "Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respublikası arasında strateji tərəfdaşlığın qurulması haqqında Birgə Bəyannamə"nin imzalanması isə Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının mühüm hadisəsinə çevrildi.

Bəyannamənin əsas müddəalarında da qeyd edildiyi kimi, tərəflərin strateji tərəfdaşlığı qarşılıqlı hörmət, bərabərlik, etimad və qarşılıqlı dəstəyə əsaslanır. Azərbaycanla Çin xarici amillərdən asılı olmayaraq, bir-birini etibarlı tərəfdaş hesab edirlər. Münasibətlər ərazi bütövlüyü və suverenliyə qarşılıqlı hörmət, daxili işlərə qarışmama prinsiplərinə əsaslanır. Azərbaycan "Vahid Çin" prinsipini qətiyyətli dəstəkləyir və Tayvanı Çinin ayrılmaz ərazisi kimi qəbul edir.

Azərbaycanla Çin milli, regional və global təhlükəsizliyin vacib məsələləri ilə bağlı sıx əlaqə və koordinasiya saxlayır, öz ərazisindən hər hansı bir qüvvənin digər tərəfə qarşı istifadəsinə imkan vermir. Tərəflər BMT himayəsi altında beynəlxalq sistemi dəstəkləyir, BMT Nizamnaməsinin məqsəd və prinsiplərinə söykənən beynəlxalq münasibətlə-

rin əsas normalarına riayət edir, hegemonluğa və güc siyasətinə qarşıdır, real çoxtərəfliyyəti sadıqlır. Ümumilikdə sənəd iki ölkənin münasibətlərində öndə saxladığı əsas prinsiplərin təqdimatıdır. Onu da qeyd edək ki, Azərbaycanla Çin "Bir kəmə, bir yol" çərçivəsində əməkdaşlığı dərinləşdirməyi vacib sayırlar. Çin Trans-Xəzər Beynəlxalq Neqliyyat Dəhlizinin tikintisinə və istismarında fəal iştirak edir.

Eyni zamanda bəyannamədə tərəflər iqtisadi sahədə əməkdaşlığın perspektivləri ilə bağlı niyyətlərini ortaya qoyublar. Sənəddə qeyd olunduğu kimi, Azərbaycan və Çin güclü iqtisadi tamamlıçılıq, sənaye və investisiya sahəsində əməkdaşlığı artırmaq üçün böyük potensiala malikdirlər. Bildirilir ki, tərəflər iki ölkə arasında ticarət-iqtisadi əlaqələrin davamlı və dinamik inkişafını yüksək qiymətləndirir və ticarət, sərmayə və mühəndislik layihələri sahəsində qarşılıqlı fəaliyyəti daha da gücləndirmək üçün Hökumətlərarası Ticarət-İqtisadi Əməkdaşlıq Komissiyası mexanizminin rolunu artırmağa davam etməyə, o cümlədən Azərbaycan-Çin ticarət-iqtisadi əməkdaşlığının yüksək səviyyədə inkişafına nail olmaq məqsədilə neqliyyat və kommunikasiyalar, "yaşıl enerji", emal və istehsal, infrastruktur, rəqəmsal iqtisadiyyat, kənd təsərrüfatı və s. sahələrdə layihələrin həyata keçirilməsinin təşviqinə diqqət yetirməyə hazırdırlar.

Bələ bir bəyannamənin qəbulu ilə Azərbaycan-Çin münasibətlərində keyfiyyətə yeni səhifə açılıb və artıq Azərbaycanla Çin arasında əməkdaşlıq strateji önəm kəş etməyə başlayıb. Bəyannamənin müddəalarına uyğun olaraq, Azərbaycan-Çin arasında qeydə alınan əməkdaşlıq münasibətləri yeni səviyyəyə yüksələcək və görünən həm də odur ki, Azərbaycan və Çin liderləri ölkələrimizin yaxınlaşmasına güclü siyasi iradə göstərirlər.

Prezident İlham Əliyevin Si Cinpinin dəvəti ilə aprel ayında Çin Xalq Respublikasına etdiyi dövlət səfəri isə Azərbaycan-Çin münasibətlərində tamamilə yeni səhifədir. İlk növbədə onu qeyd etmək lazımdır ki, bu səfərin dövlət səfəri olması Çinin Azərbaycana olan dərin və xüsusi ehtiramından xəbər verir. Prezident İlham Əliyevin qarşılamaşından başlamış keçirilmiş görüşlərə, sözləndirilmiş fikirlərə qədər hər şey bu ehtiramın aydın təzahürü idi. Prezident İlham Əliyevlə görüşdə Çin Xalq Respublikasının Sədrinin Azərbaycanı Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri Müəvəhinə (AQEM) sədrliyini böyük məmnunluqla vurğulaması və bu xüsusda əməkdaşlıq üçün geniş imkanların olduğunu bildirməsi, COP29-un Azərbaycanda uğurla keçirilməsi və Qlobal Cənubun maraqlarının təmsil olunması baxımından Azərbaycanın

fəaliyyətini yüksək qiymətləndirməsi, "Bir kəmə, bir yol" layihəsini ilk dəstəkləyən ölkələrdən birinin Azərbaycanın olduğunu xüsusi xatırlatması və Prezident İlham Əliyevi Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının Çində keçiriləcək Zirvə toplantısına və bu çərçivədə təşkil olunacaq bir sıra tənənləli tədbirlərə dəvət etməsi bir daha göstərdi ki, Çin Azərbaycanın yaxın dostu və strateji tərəfdaşdır.

Səfər zamanı imzalanan sənədlər Azərbaycan-Çin münasibətlərinin hüquqi bazasını daha da gücləndirir. Onların sırasında "Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respublikası arasında hərtərəfli strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin qurulması haqqında Birgə Bəyannamə"ni xüsusi qeyd etməliyə. Azərbaycan-Çin münasibətlərinin gələcək perspektivləri baxımından böyük əhəmiyyət kəş edən bu sənəd iki dövlətin strateji münasibətlərini daha da möhkəmləndirir və ona yeni ştrixlər əlavə edir. Birgə Bəyannaməyə əsasən, Azərbaycan və Çin öz maraqlarının, suverenliklərinin, təhlükəsizliklərinin və ərazi bütövlüklərinin qorunmasında bir-birinə qətiyyətli dəstək verirlər. Azərbaycan dünyada yalnız vahid bir Çinin mövcudluğunu, Tayvanın Çin ərazisinin ayrılmaz tərkib hissəsi olduğunu, ÇXR hökumətinin bütün Çini təmsil edən yeganə qanuni hökumət olduğunu tanıyır. Öz növbəsində Çin Azərbaycanın sülh gündəliyini qətiyyətli dəstəkləyir və qarşıdurmaya yönəlmis geosiyasi oyunların qeyri-məhsuldar hesab edir.

Bir sözlə, Azərbaycan-Çin münasibətləri bu səfərdən sonra yeni mərhələyə yüksəlib. Bu səfərdə əldə olunan razılaşmaların reallaşdırılması nəticəsində Çinlə Azərbaycan arasında ticarət döviyyəsinin strukturunda da ciddi dəyişiklik baş verəcək. Azərbaycanın bu dövlətə ixracı daha da artacaq.

Azərbaycan Çini həm də bilik, təcrübə və texnoloji tərəqqi mənbəyi kimi qəbul edir

Azərbaycanla Çin arasında diplomatik əlaqələrin qurulmasından ötən 32 il ərzində iktirafli əlaqələr qarşılıqlı etimad əsasında uğurla inkişaf edib. Böyük siyasi güclər arasında qütbləşmənin artdığı müasir dövrdə ölkəmizin beynəlxalq əməkdaşlıq sahəsində balanslaşdırılmış siyasəti və Çin kimi güclü dövlətlərlə qarşılıqlı iktirafli əlaqələrin qurulması, daha dəqiq desək, dünyanın istər siyasi, istərsə də iqtisadi cəhətdən ən nəhəng güclərindən biri olan Çinin ölkəmizlə qarşılıqlı əməkdaşlığa böyük önəm verməsi bizim çox böyük uğurumuzdur və bu uğurun təməlinə Prezident İlham Əliyevin böyük əməyi, onun uğurlu diplomatiyası, siyasi nüfuzu və etibarını dayandır.

Hazırda Azərbaycan ilə Çin arasında iqtisadi-ticarət sahədə əməkdaşlıq üçün olduqca böyük potensial var. Təsəffüf deyil ki, iqtisadi əlaqələr bir çox istiqaməti əhatə edir və həyata keçirilməkdə olan layihələrin miqyası hər keçən il daha da genişlənir. Əlbəttə, bütün bunlar iki ölkənin siyasi və iqtisadi maraqlarına cavab verir.

Elə bu səbəbdən qarşıdakı dövrdə Azərbaycan-Çin iqtisadi münasibətlərinin daha dinamik inkişafı gözlənilir. Azərbaycan Çini təkcə dost ölkə deyil, həm də bilik, təcrübə və texnoloji tərəqqi mənbəyi kimi qəbul edir. Prezident İlham Əliyev bu amilləri nəzərə alaraq Çin ilə əməkdaşlığı Azərbaycanın prioritetlərindən biri kimi müəyyənləşdirib. Azərbaycan milli prioritetlərdən biri olan rəqəmsal və "yaşıl keçid" sahələrində Çini tərəfdaş kimi görür.

Bütövlükdə, Azərbaycan-Çin əməkdaşlığının geostateji perspektivinin çox böyük ümidlər vəd etdiyini demək üçün kifayət qədər əsas var. İqtisadi əlaqələrin artım dinamikaşını, neqliyyat-logistika sahəsində həyata keçirilən layihələr dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərini yeni səviyyəyə yüksəltmək üçün real imkanlar yaradır. Əsas məqamlardan biri ondan ibarətdir ki, iki ölkə arasında münasibətlərdə dərin etimad mühiti mövcuddur. Bu, beynəlxalq münasibətlərdə, xüsusilə də dünya nizamının indiki mürəkkəb dövründə həlledici əhəmiyyətə malik məqamlardan biridir.

Ziyad SƏMƏDZADƏ, akademik

(əvvəli qəzetin 1 may nömrəsində)

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin nümayəndələri Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının Əməyin Mühafizəsi və Hüquqi Yardım Mərkəzi ilə tanış olublar

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasında (AHİK) Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin (ƏƏSMN) nümayəndələri ilə görüş keçirilib.

Görüşdə konfederasiya sədri Sahib Məmmədov ölkəmizdəki ələvərişli mühitin həmkarlar itti faqlarının səmərəli fəaliyyətinə və əmək hüquqlarının effektiv müdafiəsinə yaratdığı geniş imkanları, dövlətimizin bu sahəyə diqqət və qayğısını vurğulayıb.

Bildirilib ki, sağlam və təhlükəsiz iş şəraitinin tam təmin olunması, itti faqlar üzvlərinin əmək hüquqlarının müdafiəsi istiqamətində kompleks tədbirlər həyata keçirilir, müalicə və istirahətlərinin səmərəli təşkili məqsədilə sanatoriya-kurort müəssisələrinin fəaliyyəti davamlı olaraq təkmilləşdirilir.

Tədbirdə həmkarlar itti faqları sistemində aparılan islahatlar və layihələr, "Kurort" Turizm İnformasiya Mərkəzi, eləcə də yeni yaradılan Əməyin Mühafizəsi və Hüquqi Yardım Mərkəzinin fəaliyyəti barədə məlumat verilib, həmkarlar itti faqları ilə bağlı qanunvericiliyə dəyişikliklərə dair qanun layihəsi üzərində iş aparıldığı diqqətə çatdırılıb.

Görüşdə əmək hüquqlarının qorunması, əməyin mühafizəsi, məşğulluq, işçilərin rifahının yüksəldilməsi istiqamətində Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə əməkdaşlığın daha da gücləndirilməsinin önəmi qeyd olunub.

Bildirilib ki, sosial tərəfdaşlıq ildən-ilə təkmilləşdirilib, Baş Kollektiv Səzişdə müasir çağırışlara və tələblərə uyğun müddəalar əksini tapır ki, bu da əmək hüquqlarının daha effektiv müdafiəsinə əlavə imkanlar yaradır.

Tədbirdə AHİK-in fəaliyyətindən bəhs edən videomaterial izlənilib, həmkarlar itti faqları haqqında qanunvericiliyə təklif olunan əlavə və dəyişikliklərə bağlı təqdimat edilib.

Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Anar Əliyev konfederasiyanın həyata keçirdiyi islahatları və yenilikləri yüksək qiymətləndirib, əmək münasibətlərinin tənzimlənməsi, ölkəmizdə vətəndaş cəmiyyətinin inkişafında həmkarlar itti faqlarının rolunu vurğulayıb.

Məşğulluq imkanlarının artırılması, əmək bazarı ilə bağlı görülən sistemli tədbirlər nəticəsində əmək müqavilələrinin sayının artdığını qeyd edən nazir həssas əhali qruplarının sosial müdafiəsinin də diqqətdə saxlandığını qeyd edib.

Görüş zamanı sosial dialoqun, sivil tərəfdaşlığın inkişafının, Baş Kollektiv Səzişlə müəyyən edilən öhdəliklərə riayət olunmasının önəmi diqqətə çatdırılıb.

Sonda Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin nümayəndələri "Kurort" Turizm İnformasiya Mərkəzi, həmçinin Əməyin Mühafizəsi və Hüquqi Yardım Mərkəzinin fəaliyyəti ilə tanış olublar.

Nərminə ƏSGƏROVA, "Azərbaycan"

"Azərbaycan"a cavab verirlər

Bəhanə tapmağa nə var ki...

"...media sahəsində fəaliyyət yaradıcılıq və redaksiya müstəqilliyi əsasında həyata keçirilir"

Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurasına (qısa olaraq Şura) ünvanlanmış məktubunuza tərəfimizdən baxılmışdır.

Şura "Media haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa əsasən, audiovizual media sahəsində tənzimləməni və qüvvədə olan normativ hüquqi aktlara əməl edilməsinə nəzarəti həyata keçirən orqandır. "Media haqqında" Qanunun 5-ci maddəsində təsbit olunmuşdur ki, Azərbaycan Respublikasında media azaddır, media sahəsində dövlət senzurası qadağandır, media sahəsində fəaliyyət yaradıcılıq və redaksiya müstəqilliyi əsasında həyata keçirilir.

Bildiririk ki, Azərbaycanda audiovizual media həm müharibə, həm də postmüharibə dövründə qarşıya qoyulan tapşırıqların öhdəsindən layiqincə gəlmiş, eyni zamanda bu mübarizəyə öz töhfəsini vermişdir.

Müraciətinizlə bağlı ilk olaraq qeyd edilməlidir ki, şəhidlərimiz və qazilərimiz ilə əlaqədar çəkilmiş sənədli filmlərin və digər proqramların televiziya kanallarında nümayiş etdirilməsi məsələsi daim Şuranın diqqət mərkəzində saxlanılmış və fəaliyyətində prioritet istiqamətlərdən biri olmuşdur. Belə ki, 2020-ci ilin sonunda etibarən Şuranın da verdiyi müvafiq tövsiyələrə əsasən, audiovizual yayımçılar tərəfindən mütəmadi olaraq şəhidlərimiz və qazilərimizlə bağlı silsilə proqramlar, reportajlar, sığjetlər, sənədli filmlər hazırlanmış və yayımlanmışdır. Audiovizual yayımçılar tərəfindən filmlərin hazırlanması və (və ya) yayımlanması ilə bağlı hər hansı imperativ tapşırıqın verilməsi Şuranın səlahiyyətləri xaricində olsa belə, tərəfimizdən subyektlərə mütəmadi tövsiyələr verilmiş, onlar da öz növbəsində vaxtaşırı olaraq qeyd edilən mövzuda filmlərin yayımlanmasını təşkil etmişlər.

Sonda bildiririk ki, məqalədə öz əksini tapanı bu vacib məsələnin əhəmiyyətini nəzərə alaraq Şura bu istiqamətdə fəaliyyətini davam etdirəcəkdir.

İsmət SƏTTAROV, Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurasının sədri

Redaksiyadan:

Bu günlər açıqlanan statistikadır: Azərbaycan nikahların pozulmasına, sadə dildə desək, boşanmaların sayına görə ailə institutuna heç də mühafizəkar münasibət olmadığı Avropada... üçüncüdür (!). Təəccüblü və bir o qədər də qanqaraldan faktdır, deyilmi?

Hələ harasıdır... Boşanmaların sayının kifayət qədər artdığı qardaş Türkiyədə araşdırmaçı sosioloqlar belə nəticəyə gəliblər ki, bunun əsas səbəbi şübekekanlarda gecə-gündüz yayımlanan məişət seviyyəli seriallardır. Digər, özləri demiş, nədənələr onlardan sonra gəlir. Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, Türkiyənin həmin seriallarının pərəstişkarları elə bizdə də az deyil, hərçənd boşanmalara görə Avropadakı "fəxri" üçlükdə təmsil olunmağımızın səbəbini bununla bağlamaq iddiasından uzağıq. Necə deyirlər, bizim dördmiz az və ya çox dərəcədə başqadır.

Qəzetimizin 4 mart 2025-ci il tarixli sayında dərc edilmiş "Şəhidlər ölmürlər!" məqaləsi ilə bağlı Audiovizual Şuraya göndərdiyimiz məktuba aldığımız cavaba cavabımızı bu faktlarla bağlamağımız təsadüfi deyil. Xüsusən də söhbət cəmiyyətin mənafeyindən, milli mentalitetindən, müqəddəs dəyərlərdən və nəhayət, şəhidlərin ruhundan gedirsə... Ola bilsin, kimsə "yənə başladılar mentalitet, dəyər, adət-ənənə" deyib bizi qınasın. Amma inanın, bəlkə də çox söylenmiş bu sözləri boş yerdən döndə-döndə təkrarlamıyıq. Görüşünüzmü, bizim özəl telekanallarımızın həmin dəyərləri, mentaliteti, adət-ənənələrimizin başına açıqları oynurları?! Kim sübut edə bilər ki, əgər Türkiyədə boşanmaların sayına teleseriallar təsir göstərsə, bizdə bunun səbəbi telekanallarımızdakı adlarına "sosial veriliş" qoyulan məlum "layihə"lər deyil?! Bu gün ölkədə həmin verilişlərin əsl məramı və məqsədinin nədən ibarət olduğunu anlamayan yoxdur. Əgər varsa, onlar da bilmədən özlərindən razı, ləhcələrini dəyişən "aparıcı"ların "qəhrəman"larına, daha doğrusu, qurbanlarına çevrilənlərdir. Müxtəlif ixtisaslı həkimlərin həmin verilişlərin seviyyəsinə düşüb özlərinə pasient axırmaları isə Səhiyyə Nazirliyi və TƏBİB-in məşğul olacağı bir başqa problemdir.

Bütün bunların fonunda Audiovizual Şuranın "Media haqqında" qanunun 5-ci maddəsinə istinad edilən problemin həllindən yaxasını kənara çək-məsi ən azından aşırı liberallıqdır. Biz demirik ki, şura sovet dövründəki kimi əlinə "senzura"nın, yaxud "bəddi şura"nın qılıncını alıb xoşuna gəlməyən kəsib töksün. Deyirik ki, elə sözügedən qanunun və şuranın əsasnaməsinin verdiyi səlahiyyətlərdən istifadə edib ictimaiyyəti rahatsız edən, çox hallarda sosial şəbəkələr seviyyəsinə enən, kimsə, imkan, qarşılaşdığınız şəxslərin üzərindən şübekekanlar qurulan verilişlərin efirə yola tapmasını bir qədər möhdudlaşdırın. Biz demirik ki, telekanallarımızda sosial verilişlər olmasın. Bu cür layihələrin dünyanın əskər tv-lerində olduğundan və onların əhəmiyyətindən, reyting yığmasından xəbərimiz var. Amma informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının sərhəd tanımadığı dövrdə yaşayırıq və bu üzündən onların yüksək seviyyəsinə, aparıcıların peşəkarlıqlarından və nəhayət, məramlarından da xəbərsiz deyilik! İndiyəcən görünməmiş ki, həmin verilişlərdə bir köməkəsi günlərlə deyil, aylarla efirdə saxlayıb "xeyriyyəçilik" adı ilə pul toplasınlar. Bugünəcən şəhidlik etməmiş ki, həmin layihələrin qəhrəmanları valideynlərdən öz döndərən övladlar, övladlarını atıb qərbi ölkələrdə yoxa çıxan valideynlər, yaxud sərvət üstündə bir-birlərinin əlini didən döğmələr olsunlar. Biz hələ qəzet səhifəsinə çıxarmağa abır edib digər abırış halları demirik.

Bu barədə nə qədər danışmaq, yazmaq, hətta parlamentin kürsüsündən belə irad tutmaq lazımdır ki, Audiovizual Şura onları eşidib ciddi tədbir görsün. Doğrudanmı, həmin telekanalların rəhbərlərinə (reyting adı ilə) şəxsi maddi maraq xatirinə ictimai mənafeyi qurban verməyin qəbuləlməz olduğunu başa salmaq bir o qədər çətinidir?! Doğrudanmı, onları dövlət edib məmur-kanal rəhbəri yox, xalqını, dövlətin sevən həmkar və dost kimi səmimi söhbət əsasında bu cür şouların xeyrindən çox ziyanı olduğunu anlatmaq mümkün deyil?!

Vallah, özəl telekanalların bu gün məşğul olduqları nə media azadlığıdır, nə də fəaliyyət müstəqilliyi! Yoxsa, tv-yə ən son baxılan saatlarda efir vaxtı bayağı musiqi və ara müğənnilərin ixtiyarına yox, məsələn, qəzetimizdə dərc olunmuş adçıqılən məqalədə yazıldığı kimi, şəhid və qazilərimizdən, onların vətənpərvərliyindən, igidliklərindən bəhs edən veriliş və sənədli filmlərin nümayişinə verildirdi.

Biz özəl televiziya kanallarının efir vaxtlarının, yumşaq desək, ədalətsiz bölüşdürülməsinə aid yalnız bir məqamı qeyd etdik. Lakin belə məqamların sayı birdirmi, beşdirmi, ondurmu?! Hansını deyəsən, hansından yazasın... Belə görünür ki, bu mərazə nə deməklə, nə də yazmaqla düzəldir. O üzündən hətta istəməsək də, arzulamasaq da, qanunun yol verdiyi inzibati üsullardan istifadə etmək lazımdır. Bunu isə yalnız Audiovizual Şura edə bilər, təbii ki, istəsə! İstəməyəcəksə, redaksiyamıza göndərdiyi cavabdan da görüldüyü kimi, nə çoxdur bəhanə.

"Azərbaycan"

BP ilin birinci rübünün göstəricilərini açıqlayıb

Hasilat ahəngdar, ixrac fasiləsiz, geoloji kəşfiyyat davamlıdır

BP şirkəti Azərbaycanda əməliyyatçı olduğu layihələr üzrə cari ilin birinci rübünün yekunlarını açıqlayıb. İlk növbədə "Azəri-Çıraq-Günəşli" (AÇG) layihəsinin göstəriciləri haqqında məlumat verilib. Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac neft kəməri, "Şahdəniz" yatağı və digər layihələrə aid rəqəmlər də göstərilib.

Rüb ərzində AÇG-də aparılan dördölçülü (4D) yüksək dəqiqlikli dənizdibi qovşaqlarla seysmik beşillik tədqiqat proqramı çərçivəsində keçən il əldə olunmuş seysmik məlumatların emalı və mayda başlanması nəzərdə tutulan növbəti məlumat toplanması işlərinə - ikinci il üçün proqrama hazırlıq davam edib.

AÇG-də stabil hasilat təhlükəsiz və etibarlı şəkildə aparılıb. Bu yataqlar blokundan ümumi hasilat - "Çıraq", "Mərkəzi Azəri", "Qərbi Azəri", "Şərqi Azəri", "Dərinsulu Günəşli", "Qərbi Çıraq" və ACE platformalarından gündə orta hesabla 331 min barel, üç ayda təxminən 30 milyon barel, yəni 4 milyon ton olub.

Birinci rüb ərzində AÇG-dən Azərbaycan dövlətinə əsasən Səngəçal terminalından, həmçinin "Neft Daşları"ndakı qurğu vasitəsilə gündə orta hesabla 11 milyon kubmetr, ümumilikdə isə 0,9 milyard kubmetr səmt qazı təhvil verilib. Həsil edilən

səmt qazının qalan hissəsi təzyiqi saxlamaq məqsədilə yenedən kollektora vurulub. Məlum olduğu kimi, AÇG-dəki sərbəst təbii qaz (STQ) ehtiyatlarının kəşfiyyatı, qiymətləndirilməsi, işlənməsi və hasilatı ilə bağlı işləri irəlilətmək məqsədilə keçən il sentyabrın 20-də AÇG üzrə mövcud hasilatın pay bölgüsü sazişinə (HPBS) yeni bir əlavə imzalanmışdı. AÇG yataqlarını çıxarılan bütün STQ ehtiyatlarının xeyli iri həcmdə - 4 trilyon kubfutadək olduğu düşünülür.

Sözügedən sənədə uyğun olaraq, SOCAR və AÇG tərəfindən hazırda STQ layihələrinin işlənməsi üçün növbəti fəaliyyətləri planlaşdırılır. Bu işlərin bir hissəsi kimi iki prioritet layihə hədəfləyən ilkin quyunun qazılması yekunlaşıb. Quyu mövcud "Qərbi Çıraq" platformasından qazılıb. İlk qaz hasilatının bütün tamamlama və sualıt birləşdirmə işləri bitdikdən sonra 2025-ci ilin sonunadək başlanacağı gözlənilir.

Səngəçal terminalından karbohidrogenlərin ixracı da ahəngdar gedir. 2025-ci ilin ilk üç ayında AÇG və "Şahdəniz" yataqlarından neft və qazın sualıtı boru kəmərləri vasitəsilə terminala göndərilməsi davam edib.

Hazırda terminalın texniki emal sistemlərinin gündəlik gücü 1,2 milyon barel neft və kondensat, "Şahdəniz" qazı üçün təqribən 81 milyon standart kubmetrdir. Rüb ərzində buradan təxminən 52,3 milyon barel neft və kondensat ixrac edilib ki, bu həcmərin hamısı Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan (BTC) əsas ixrac boru kəməri vasitəsilə ötürülüb.

Qaz terminaldan Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin genişləndirilməsi (CQBKG) sistemi də daxil olmaqla əsasən Cənubi Qafqaz Boru Kəməri (CQBK) və terminalın qaz emalı obyektlərini "Azəriqaz"ın qazpaylama sistemi ilə birləşdirən Azərbaycanda məxsus kəmərlə ixrac olunur. Rüb ərzində terminaldan, həmçinin gündəlik orta hesabla təxminən 73,3 milyon standart kubmetr "Şahdəniz" qazı göndərilib.

BTC 2006-cı ilin ortalarında istismara verildən 2025-ci ilin birinci rübünün

sonunadək ümumilikdə təqribən 598 milyon ton (4,5 milyard bareldən çox) xam neft nəql edib. Bu neft həcmiləri Ceyhanda 5932 tankero yüklənərək dünya bazarlarına göndərilib.

Bu ilin birinci rübü ərzində isə BTC vasitəsilə ixrac olunmuş təqribən 7 milyon ton (təxminən 54 milyon barel) xam neft və kondensat Ceyhan terminalında 70 tankero yüklənərək yola salınıb.

Hazırda BTC əsasən Azərbaycandan AÇG nefti və "Şahdəniz" kondensatı daşıyır. Bundan əlavə, kəmə vasitəsilə Xəzər dəniz digər regional xam neft və kondensat həcmiləri (Qazaxıstan, Türkmənistan, SOCAR-ın Azərbaycan haqqında əldə edilmiş digər həcmiləri) də nəql olunur.

"Şahdəniz" yatağından Azərbaycan (SOCAR-a), Gürcüstan (GOGC şirkətinə), Türkiyə (BOTAŞ şirkətinə) bazarlarına, çoxsaylı obyektlər üçün BTC-yə və Avropadakı alıcılara qaz çatdırılması davam edir. İlkin üç ayda yataqdan ümumilikdə - "Şahdəniz Alfa" və "Şahdəniz Bravo" platformalarından birlikdə təqribən 7 milyard standart kubmetr qaz və təxminən 1 milyon

ton (təqribən 8 milyon barel) kondensat hasil edilib. "Şahdəniz" qazını daşıyan CQBK-nin ixrac üçün gündəlik orta ötürücülük gücü 60,8 milyon kubmetr olub.

BP-nin rüblük hesabatında geoloji kəşfiyyatla bağlı məlumatlar da öz əksini tapıb. Qeyd olunub ki, "Şəfəq-Asiman" dəniz blokunda qazılmış ilk kəşfiyyat quyusunda aşkar edilmiş karbohidrogen ehtiyatlarının dəyərlandırılması və növbəti fəaliyyətlərin planlaşdırılması işləri davam edib.

Keçən il sentyabrın 20-də BP ilə SOCAR arasında BP-nin Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda iki hasilat və kəşfiyyat bloku üzrə sazişlərə qoşulmaq niyyətini açıqlayan bir Anlaşma Memorandumu da imzalanmışdı. Bunlar "Qarabağ" neft yatağı və "Əşrəfi-Dan Ulduzu-Aypara" (ADUA) kəşfiyyat sahəsidir. Bu ilin birinci rübü ərzində BP-nin bu sazişlərə qoşulması ilə bağlı danışıqlar davam edib.

BP-dən onu da bildiriblər ki, hazırda şirkətin işçiləri olan Azərbaycan vətəndaşlarının sayı 2398 nəfərdir və buraya müddətli müqavilə əsasında işləyənlər də daxildir. 2018-ci ilin ortaların

dan BP-nin ixtisaslı işçilərinin 90 faizini yerli kadrlar təşkil edir. İxtisası olmayan işçilərin isə hamısı yerli vətəndaşlardır. O da qeyd olunub ki, şirkət öz təlim və inkişaf proqramlarını daha da optimallaşdırmaq, yüksək səviyyəli kadrlar üzrə yerli bazarı daha da yaxşılaşdırmaq məqsədilə dövlət və özəl sektorun təşəbbüslərindən yaxından iştirak etmək siyasətini davam etdirəcək.

Əməliyyatçı şirkət Xəzərdəki layihələrinin uğuru həm də regiondakı ölkələrin əhalisi üçün bu layihələr vasitəsilə hiss edilən faydalar yaratmaqda görünür. Buna nail olmaq üçün tərəfdaşları ilə birlikdə mühüm sosial investisiya proqramları həyata keçirir.

Bu ilin birinci rübündə BP əməliyyatçı olduğu birgə layihələrdəki tərəfdaşları ilə belə sosial investisiya layihələrinə Azərbaycanda 0,4 milyon dollardan çox vəsait xərcləyib. Bundan əlavə, həmin dövrdə BP ayrıca bir şirkət kimi öz adından ölkəmizdə sponsorluq etdiyi layihələrə 0,2 milyon dollardan çox vəsait sərf edib.

Flora SADIQLI, "Azərbaycan"

Dövlət Komissiyası: Xocalıda kütləvi məzarlıq aşkarlanıb

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə sayca 25-ci kütləvi məzarlıq aşkarlanıb. Bu, Xocalıda aşkarlanan 3-cü kütləvi məzarlıqdır. Kütləvi məzarlıqların hər biri Dövlət Komissiyası tərəfindən, həmçinin Baş Prokurorluğun müstəntiqləri tərəfindən qeydiyyatda alınır, faktlar sənədləşdirilir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Xocalıda jurnalistlərə açıqlamasında Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyası işçi qrupunun rəhbərinin müavini Eldar Səmədov deyib.

Onun sözlərinə görə, aprel ayında aparılmış qazıntıların zamanı iki kütləvi məzarlıq aşkarlanıb. Kütləvi məzarlıqlardan biri Şuşa şəhərinin yaxınlığında - Şuşa-Xankəndi yolu ilə Şuşa-Laçın yolunun birləşməsində aşkarlanıb. Həmin ərazidə ən azı 5 itkin şəxsə aid olan meyit qalıqları aşkarlanaraq götürülüb.

"Ermənistanın törətdiyi yeni cinayət faktı ilə üz-üzəyik"

Eldar Səmədov bildirib ki, Əsgəran-Xocalı yolunun üzərində aşkarlanan kütləvi məzarlıqda isə azı 7 itkin şəxsə aid meyit qalıqlarının olduğu ehtimal edilir. Meyit qalıqları əsasən mülki şəxslərə aiddir. Qeyri-ənənəvi dəfn üsulları müşahidə olunub.

"Hazırda Ermənistanın törətdiyi yeni cinayət faktı ilə üz-üzəyik. Ermənistan Xocalı soyqırımı ilə bağlı məsələlərə uzun illər özünəməxsus yanaşma nümayiş etdirib. Hətta onların uydurmasına görə, mülki əhali şəhəri tərk edərkən dəhşət verilib. Bu gün yoxl konarında tapılan bu fakt göstərir ki, heç biri humanitar dəhşətlərdən söhbət gedə bilməz, mülki şəxslər burada bilərəkdən qətlə yetirilib və kütləvi şəkildə basdırılıblar. Beynəlxalq humanitar hüquq normalarına, Azərbaycanın da, Ermənistanın da qoşulduğu Cenevrə Konvensiyasının 3-cü maddəsinə əsasən, mülki insanların girov götürülməsi, ümumiyyətlə, qadağandır. Bu fakt isə göstərir ki, insanlar nəinki girov götürülüb, hətta beynəlxalq humanitar hüquq normalarına zidd olaraq işğəncələrə qətlə yetirilib və burada kütləvi şəkildə basdırılıblar", - deyən E.Səmədov bildirib ki, ölkəmizə qarşı hərbi təcavüz nəticəsində itkin düşmüş şəxslərin taleyinin aydınlaşdırılması ilə bağlı beynəlxalq təşkilatların vasitəçiliyi ilə döfərlər Ermənistanla sōqlar verilib, itkin şəxslərin taleyi ilə bağlı məlumatların verilməsi tələb olunub. Ermənistan tərəfi bu gün də faktları gizlətməyə davam edir. Lakin nə qədər gizlətməyə çalışsalar da, aşkarlanan kütləvi məzarlıqlar Ermənistanın törətdiyi cinayət izlərinin növbəti faktıdır.

"Geyimlərdən də aşkar görünür ki, qalıqlar mülki şəxslərə aiddir"

O deyib: "Qalıqlar üzərində zorakılıq faktları aşkar görünür. Ayaq, əl, kəllə sümüklərində küt alətlərlə vurulmuş zədə izləri, sümüklərin sınıması faktları var. Faktlar cinayətin törədilməsinin bariz nümunəsidir. Geyimlərdən də aşkar görünür ki, qalıqlar mülki şəxslərə aiddir. Mütəxəssislərin rəyinə görə, onlar arasında qadınlardan üstünlük təşkil edir. Qazıntı davam edəcək. Torpağın aşağı dərinliklərində yenə qalıqların olduğu güman edilir. Mütəxəssislərin, xüsusilə arxeoloqların iştirakı ilə baxış keçiriləcək. Həmin qalıqlar buradan götürüləcək və müvafiq laboratoriyalarda eyniləşdirmə işi aparılacaq".

Onun sözlərinə görə, Ermənistanın Azərbaycana hərbi təcavüzü nəticəsində Dövlət Komissiyasında 3990 nəfər itkin düşmüş şəxs kimi qeydiyyatdadır. Son illərdə aparılan axtarış-qazıntı, eyni zamanda, eyniləşdirmə prosesi nəticəsində 170 vətəndaşın taleyini aydınlıq gətirilib. Bu ilin 1 may tarixinə olan məlumata görə, Dövlət Komissiyasında Xocalı soyqırımının zamanı 210 nəfərin itkin düşdüyü qeydiyyatda alınıb. Onların arasında 38 uşaq da var. 42 nəfər hərbi, digərləri isə mülki şəxslərdir.

Dövlət Komissiyasının rəsmisi əlavə edib ki, ötən ilin fevralında da Xocalı şəhərində kütləvi məzarlıq aşkarlanmışdır: "Qaladərəsi ərazisində Xocalı soyqırımına aid olduğu ehtimal edilən daha bir kütləvi məzarlıq da üzə çıxarıldı. Xocalı şəhərində ötən ilin fevralında aşkarlanan kütləvi məzarlıqda 18 nəfərə aid meyit qalığı aşkarlandı. Onlardan 10 nəfərini eyniləşdirib, ailələrinə təhvil vermişik. Digərlərini də eyniləşdirmə prosesləri davam etdirilir".

Ad günündə şəhid jurnalist Məhərrəm İbrahimovun məzarı ziyarət edilib

Qapqara mərmər lövhədən boylanan tanış sima... Həmişəki kimi harasa tələsir, harasa yol üstündədir. Biz onu elə beləcə görməyə adət etmişdik. Onu adətən hansısa tədbirə, hansısa ünvana tələsən görmüşük. Əlində bloknot, üzündə təbəssüm... Onda əsl reportyor keyfiyyətləri var idi...

Dörd ildir ki, soyuq məzar dənizindən zillənən baxışlarla sakitcə üroyimizdə salamlaşır, üroyimizdə sağollaşır. Qəlbimizdə "səni heç vaxt unurmarıq" deyirik...

Unudulan da deyil! Necə unudasən? Hər gün bir yerdə oturub-durduğun, eyni ünvanda görüşdüyün, salam verib, salam aldığın, çörək kəsdiyin, acılı-şirənlə xatirələri bölüşdüyün sevimli iş yoldaşın, həmkarın necə unutmaq olar? Dörd ildir ki, Məhərrəm İbrahimovun adı dil-

lərdən düşmür, öziz xatirəsi ürəkləri göynədir. Onun qısa və hamımızın gözələri önündə keçən ömür yolu örnək kimi xatırlanır. O, 2020-ci ilin noyabrından başlayaraq işğaldan azad edilmiş bölgələrin yaşayış məntəqələrini qarış-qarış, ev-ev, ünvan-ünvan, kəndbəkənd dolaşaraq doğulduğu Qərbi Azərbaycanın Çəmbərkə rayonunun Ardaniş kəndindən 50 kilometrlik məsafədə yerləşən Kəlbəcər Susuzluq kəndində şəhidliyə qovuşdu.

Bir il sonra, iyunun 4-də Susuzluq kəndinə gedərkən yola basdırılmış tankəleyhinə minanın partlaması nəticəsində içərisində 7 nəfərin olduğu hərbi maşının az qala külli göyə sovruldu. Dəhşətli və amansız

partlayış nəticəsində iki həmkarımız - AZƏRTAC-ın müxbiri Məhərrəm İbrahimov və Azərbaycan Televiziya-sının əməkdaşı Sırac Əbişov, habelə maşında olan kənd ərazi icra nümayəndəsi şəhid oldu, mülki şəxslər

yaralandı. Mayın 1-də AZƏRTAC-ın əməkdaşları Məşfiqabad qəsəbə qəbiristanlığında şəhid-jurnalist Məhərrəm İbrahimovun məzarını ziyarət ediblər.

Şəhid jurnalistin həmkarları adından çıxış edən Süleyman Qaradağlı onun keçdiyi qısa, lakin şərəfli ömür yolundan, hərbi müxbir kimi fəaliyyətindən, xüsusilə Vətən müharibəsindən sonra azad edilmiş bölgələrdə göstərdiyi fədakar peşə fəaliyyətindən bəhs edib. Qeyd olunub ki, o, azad edilmiş bölgələrə ilk qədim basanlardan olub, üz tutduğu ünvanlarda erməni qəddarlığı və soyğunçuluğuna şahidlik edən çoxlu mənzərələri rəstləşib. AZƏRTAC-ın İşlər İdarəsinin müdiri Rauf Süley-

manov Məhərrəm İbrahimovun xatirəsinin həmişə əziz tutulduğundan bəhs edərək deyib: "Məhərrəmin ailəsi daim dövlət qayğısı ilə əhatə olunub. Şəhid müxbirimiz Prezidentin Sərəncamı ilə 3-cü dərəcəli "Vətəno xidmətə görə" ordeni ilə təltif olunub, ailəsinə yeni mənzil verilib. Yaşadığı məhəllədəki küçə onun adını daşıyır, bulaq inşa edilib. AZƏRTAC-da onun adına xüsusi guşə yaradılıb, hazırda isə bərcəyefi hazırlanı. Onun xatirəsi həmişə bizim üçün əzizdir və ehtiramla yad edilir. Lakin Məhərrəmin əsas ünvanı onu sevənlərin üroyindədir".

Həmkarları, iş yoldaşları şəhid jurnalist barədə xatirələrini və ürək sözlərini söyləyiblər.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin Qaradağlı kəndini işğal etməsi, azərbaycanlıları vəhşicəsinə qətlə yetirməsi, işğanca verməsi ilə bağlı sənədlər məhkəmədə tədqiq olunub

Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzü nəticəsində sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər, müharibə cinayətləri, o cümlədən təcavüzkar müharibənin hazırlanması və aparılması, soyqırımı, müharibə qanunlarını və qaydalarını pozma, habelə terrorçuluq, terrorçuluğu maliyyələşdirmə, hakimiyyəti zorla ələ keçirmə, onu zorla saxlama və digər çoxsaylı cinayətlər törətməkdə təqsirləndirilən Ermənistan Respublikasının vətəndaşları Arayik Harutyunyan, Arkadi Qukasyan, Bako Sahakyan, Davit İsxanyan, David Babayan, Levon Mnatsakanyan və digərlərinin barəsində olan cinayət işləri üzrə açıq məhkəmə prosesinin baxış iclası mayın 1-də davam etdirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Bakı Hərbi Məhkəməsinə hakimlər Zeynal Ağayevin sədrliyi ilə, Camal Ramazanovdan və Anar Rzayevdən ibarət tərkibdə (ehtiyat hakim Günel Səmədova) keçirilən məhkəmə iclasında təqsirləndirilən şəxslərin hər biri bildikləri dildə tərcüməçi, həmçinin müdafiələri üçün vəkidlərlə təmin olunub.

İclasda təqsirləndirilən şəxslər, onların müdafiəçiləri, zərərçəkmiş şəxslərin bir qismi, onların hüquqi varisləri və nümayəndələri, həmçinin dövlət ittihamını müdafiə edən prokurorlar iştirak ediblər.

Əvvəlcə hakim Zeynal Ağayev məhkəmədə ingilis dilində materialın tədqiq olunması ilə əlaqədar prosedə ingilis dilində tərcüməçi qismində iştirak edəcək Zeynəb Salamovanı təqdim edib.

Hakim prosedə ilk dəfə iştirak edən zərərçəkmiş şəxslərə məhkəmə həyatını, tərcüməçiləri və s. təqdim edib, habelə onların qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hüquqlarını və vəzifələrini izah edib.

Prosedə təqsirləndirilən şəxs Arkadi Qukasyanın Şuşanın işğaldan dərhal sonra orada olmasını əks etdirən videomaterial nümayiş etdirilib.

Videomaterialin tədqiqi zamanı Baş prokurorun xüsusi tapşırıqlar üzrə köməkçisi Turqay Rəhimli görüntülərin Şuşanın işğaldan dərhal sonra çəkildiyini bildirib və A.Qukasyanın suallar ünvanlayıb.

Təqsirləndirilən şəxs suallara cavabında videokadrlarda özü ilə birlikdə Şuşada olan şəxslərin adlarını sadalayıb: "Ortada mülki geyimdə olan sürücüdür. Mənim arxamda kostyumda olan Oleq İsayandır. Arxa planda Armen İsaqlıyov tanımıd. İkinci Zori Bala-yandır. Mülki geyimdə olan şəxs Vasilə Atacanyandır. İndi sürücünün yerinə Yəpiskop Parqev yaxınlaşdı... Digərlərini tanımmam. Görünür ki, sadəcə, hərbiçiləridir".

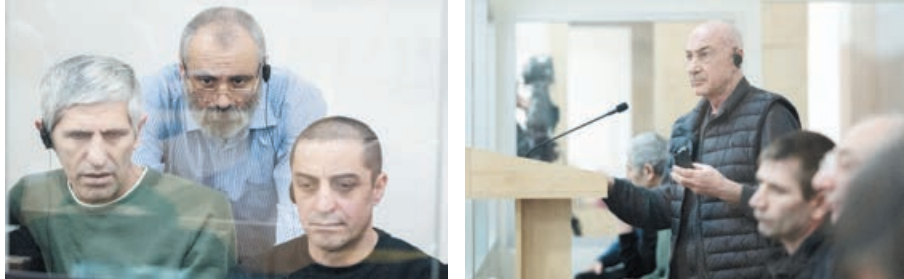
Ardınca təqsirləndirilən şəxs Davit İsxanyanın Şuşanın işğalının qarşısını almaq istəyən Azərbaycan hərbiçilərinin yolunu bağlamağı barədə videomaterial nümayiş olunub.

Videomaterialda deyilib ki, Azərbaycan hərbiçilərinin Şuşanın işğalının qarşısını almaq məqsədilə Xocavənd istiqamətində irəliləmələrini dayandırmaq üçün D.İsxanyan və onun dostları Monte Melkonyanın əmri ilə yolu bağlayıblar.

Videokadrlarda bildirilir ki, 1992-ci il mayın 15-də dəstə komandiri Armen Avokyan döyüş zamanı ölüb, onun yerinə Davit İsxanyan təyin olunub.

Təqsirləndirilən şəxs D.İsxanyan dövlət ittihamçısı Vüsal Abdullayevin suallarına cavabında videomaterialda yer alan faktların düzgün olmadığını, bunun təbliğat məqsədilə çəkildiyini iddia edib. O deyib ki, nümayiş olunan videomaterial 2020-ci ilin əvvəllərində Azərbaycanın vaxtilə işğal altında olan ərazilərində qondarma rejimin "parlament və prezident seçkiləri" ərafəsində çəkilib. "Bunun məqsədi təbliğat idi. Mən həmin vaxt əsa ilə gəzirdim. İstəssəydim belə, fiziki cəhətdən orada iştirak edə bilməzdim", - deyərək əlavə edib.

Məhkəmədə təqsirləndirilən şəxs Arayik Harutyunyanın mü sahibəsinin yer aldığı videomaterialdan kadrlar da nümayiş etdirilib və tədqiq olunub. A.Harutyunyan filmə er-

lanaraq iştirak aparılıb. Hadisə yerinə baxış zamanı Məhəmməd Əsədovun, İsmət Qayıbovun, İqor Plavskinin, Nikolay Jinkinin tabel silahları və operator Fəxrəddin Şahbazovun sərəncamında olan "Panasonic 450 AJ" markalı videokamera tapılmayıb.

Məhkəmədə Monte Melkonyanın qardaşı Markar Melkonyanın "Mənim qardaşımın yolu" adlı kitabından bir hissə elan olunub. Həmin hissədə deyilir: "Günortası saat 5-dək hərbi dəstələr hərbi məqsədlərinə nail olmuşdular. Həmin gün ermənilər tərəfindən bir döyüşçü öldürülmüşdü. Azərbaycanlılardan isə iki nəfər həlak olmuşdu və 48 nəfər əsir götürülərək yük maşına yığılmışdı".

Kitabda, həmçinin "Şərin Edo" kimi təqdim olunan erməni hərbiçisinin bir neçə yaralı azərbaycanlı əsgərinə üzünə benzini töküb onların diri-diri yandırmasından da bəhs edilib. Kitabda deyilir: "Monte kəndin qırağında yerləşən xəndəyə gəldiyi zaman ora artıq ot parçaları olan bir qəssabxanaya çevrilmişdi".

Daha sonra məhkəmədə həmin hadisələrin canlı şahidləri - zərərçəkmiş şəxslər ifadə verib, onlara ünvanlanan sualları cavablandırıblar.

Zərərçəkmiş şəxs Seyyur Nağıyev ifadəsində Qaradağlı kəndində dünyaya gəldiyini, həmin kəndin sakini olduğunu, təqsirləndirilən şəxslərdən Davit İsxanyanı tanıdığını bildirib və deyib: "Bizim qonşu kənddəndir".

S.Nağıyev diqqətə çatdırıb ki, erməni hərbiçilər 1992-ci ildə Qaradağlıni işğal edəndə qədr müttəmədi olaraq kəndə hücuma edib, mülki insanları qətlə yetirib, evlərini yandıraraq, mal-qaralarını talayıblar. O deyib ki, 1992-ci il fevralın 15-dən 17-dək Qaradağlıya bütün istiqamətlərdən hücum olub, kənd mühasirəyə alınıb. Hücum əməliyyatında müddətlər da iştirak ediblər. Zərərçəkmiş Baş Prokurorluğun dövlət ittihamının müdafiəsi üzrə idarəsinin şöbə rəisi Nəsir Bayramovun sualına cavabında deyib ki, erməni hərbiçilərin kənd sakınlarına hücumu 1989-cu ildən başlayıb.

O, Qaradağlınin işğalı zamanı ərazilərinin, o cümlədən qardaşının, ömünün və ömünün üç oğlunun qətlə yetirildiyini deyib və onların adlarını çəkib: "Dadaşov Eldar İsa oğlu, Nağıyev Aftandil Xanlar oğlu, Dadaşov Uğur Eldar oğlu, Dadaşov Mikayıl İslam oğlu, Dadaşov Manaf İslam oğlu. İki yeznəmiz, ömimin yeznələri... Əslində, Qaradağlıda öldürülənlərin hamısı qohum idi. Onların bəzilərinin taleyi hələ də naməlumdur".

Zərərçəkmiş şəxs deyib ki, kənd işğal olunduanda onu da digər sakinlər kimi, girov götürərək Xankəndiyə aparıblar: "Soyuq, saxtala havada qorxulara dəhşətli işğəncələr

verilirdi", - deyərək əlavə edib. O, bir müddət girovluqda saxlandıqdan sonra Allahverdi Bağirovun vasitəçiliyi ilə Azərbaycan tərəfinə təhvil verildiyini bildirib.

S.Nağıyev vurğulayıb ki, kəndə hücumları zamanı erməni hərbiçiləri "Arabo" batalyonunun komandiri Manvel Yeqiazaryanın idarə edirdi.

Bu zaman dövlət ittihamçısının təklifi ilə məhkəmədə Manvel Yeqiazaryanın fotosu nümayiş etdirilib.

S.Nağıyev fotodakı şəxsi tanıdığını, onun Manvel Yeqiazaryan olduğunu deyib.

Zərərçəkmiş Qaradağlı sakini Vidadi Hüseyinov hadisələrin 1988-ci ildən başladığını, müttəmədi olaraq azərbaycanlılara hücumların edildiyini diqqətə çatdırıb. Bildirib ki azərbaycanlılar qətlə yetirildir. "Avtobuslara hücum edib mülki insanları atəşə tuturdular. Dinc sakinləri diri-diri yandıraraq mal-qarasını talayırdılar. Azərbaycanlıları ağaca bağlayıb güllələyirdilər", - deyərək əlavə edib.

Onun sözlərinə görə 1992-ci ilin fevralında Qaradağlıya dörd tərəfdən hücum olub. Zərərçəkmiş şəxs deyib ki, hücum zamanı kənddə 118 mülki azərbaycanlı, o cümlədən qadınlar, uşaqlar, qocalar olub. Həmin mülki əhaliyə qarşı 400-500 silahlı erməni hücum edib, hücum edənlərin bir hissəsi Ermənistanın gələcə döyüşçüləri, bir hissəsi müddətlər olub. Fevralın 17-dək kənd işğal edilib.

Zərərçəkmiş şəxs İlqar Hüseyinov işğal zamanı girov götürüləndən sonra yük maşınları ilə aparıldığını, "Boylıq bağı" adlanan yerdə 33 nəfərin güllələndiyini bildirərək deyib: Həmin yerdə saxladılar, orada 33 nəfəri güllələdilər. Qalan insanları, o cümlədən mənə Xankəndi istiqamətində aparıldı".

O, Xankəndidə saxlandıqı vaxt işğəncələr gördüyünü, 45 gün sonra erməni əsirlə dəyişdirildiyini bildirib.

Zərərçəkmiş şəxs Əmiraslan Quliyev 1992-ci il fevralın 17-də erməni hərbiçilərinin Qaradağlıya dörd tərəfdən hücum etdiyini bildirib. Zərərçəkmiş şəxsin sözlərinə görə, girov götürülən azərbaycanlıların 30-dan çoxunu maşından düşürüb güllələyiblər. Meyitləri yaxınlıqdakı quyuya atıblar. Yolda bir neçə dəfə maşınları saxlayaraq əsirlərin bəzilərinə güllələyiblər. Digərlərini Xankəndiyə aparıb, orada onlara işğəncələr veriblər.

Zərərçəkmiş Baxşəyş Hüseyinov bildirib ki, 1992-ci ilin fevralında kənd işğal olunduanda onu girov götürürlər: "Mən digər əsir və girovlarla bərabər azərbaycanlıları aparıblar. Orada bizə hər gün işğəncələr veriblər. Bədənimizi bızla dəşiblər". Zərərçəkmiş şəxs 56 gün girovluqda qaldığını qeyd edib.

Zərərçəkmiş Şamxal Şirinov da 1991-1992-ci illərdə Qaradağlınin müttəmədi şəkildə atəşə tutulduğunu, kənd sakinlərinə hücumları olduğunu, azərbaycanlıların qətlə yetirildiyini, əmlaklarının talan edildiyini deyib. O bildirib ki, kənd həmin vaxt faktiki mühasirədə olub, onun digər ərazilərlə bütün əlaqələri kəsilib, nəticədə ciddi şəkildə ərzaq çatışmazlığı yaranıb. Kənd işğal olunduanda onu da girov götürürlər. Onunla bərabər girov götürülənlərin bir qismi güllələnib. Zərərçəkmiş şəxs deyib ki, girov saxlandıqı zaman ona dəhşətli işğəncələr verilib, dişlərini çəkib çıxarıblar, döyüb, bədəninə çoxsaylı xəsarətlər yetiriblər.

Məhkəmənin növbəti iclası mayın 2-nə təyin olunub.

Qeyd edək ki, Ermənistan dövlətinin, onun dövlət qurumlarının vəzifəli şəxslərinin, hərbi qüvvələrinin və qanunsuz silahlı birləşmələrin bilavasitə rəhbərliyi və iştirakı, şifahi-yazılı qaydada verdiyi tapşırıq, kömək və təlimatları, maddi, texniki, şəxsi həyatda verdiyi dəstəyi, mərkəzi qaydada idarəçiliyi əsasında, eləcə də ciddi nəzarəti altında Azərbaycan ərazisində daxili və beynəlxalq hüquq normalarına zidd şəkildə, Azərbaycana hərbi təcavüz etmək məqsədilə yaradılmış, həmçinin Köçəryan Robert Sedraki, Sarkisyan Serj Azati, Manukyan Vazgen Mikaeli, Sarkisyan Vazgen Zaveni, Babayan Samvel Andraniki, Balasanyan Vitali Mikaeli, Babayan Zori Hayki, Ohanyan Seyran Muşeqi, Qaramyan Arşavir Surenoviç, Melkonyan Monte Carlz və digərlərinin rəhbərliyi, bilavasitə və dolaylı iştirakları ilə Ermənistan dövləti, o cümlədən süzəngədən cinayətkar birlik tərəfindən aparılan təcavüzkar müharibənin gedişində törədilmiş çoxsaylı cinayət faktlarına dair cinayət işi üzrə erməniəsilili 15 təqsirləndirilən şəxs ittiham edilir.

Həmin şəxslər, yəni, Harutyunyan Arayik Vladimiri, Qukasyan Arkadi Arşaviri, Sahakyan Bako Sahaki, İsxanyan Davit Rubeni, Manukyan Davit Azatini, Babayan Davit Klimi, Mnatsakanyan Levon Henrikoviç, Beqlaryan Vasil İvani, Qazaryan Erik Roberti, Allahverdiyev Davit Nelsoni, Stepanyan Qurgen Homeni, Babayan Levon Romiki, Babayan Hadat Arakeloviç, Martirosyan Qarık Qriqori, Paşayan Melikset Vladimiri Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 100 (təcavüzkar müharibənin planlaşdırma, hazırlama, başlama və aparma), 102 (beynəlxalq müdafiədən istifadə edən şəxslər və ya təşkilatların hücum etmə), 103 (soyqırımı), 105 (əhalini məhv etmə), 106 (köləlik), 107 (əhalini deportasiya etmə və ya məcburi köçürmə), 109 (təqib), 110 (insanları zorakılıqla yoxa çıxarma), 112 (beynəlxalq hüquq normalarına zidd əzadlıqdan məhrum etmə), 113 (işğəncə), 114 (müddəlləq), 115 (müharibə qanunlarını və adətlərini pozma), 116 (silahlı münəqişə zamanı beynəlxalq humanitar hüquq normalarını pozma), 118 (hərbi soyğunçuluq), 120 (qəsdən dənə öldürmə), 192 (qanunsuz sahibkarlıq), 214 (terrorçuluq), 214-1 (terrorçuluğu maliyyələşdirmə), 218 (cinayətkar birlik (təşkilat) yaratma), 228 (qanunsuz olaraq silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı, partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və gözdirmə), 270-1 (aviasiya təhlükəsizliyinə təhdid yaranan əməllər), 277 (dövlət xadiminin və ya ictimai xadimin həyatına sui-qəsd etmə), 278 (hakimiyyəti zorla ələ keçirmə və onu zorla saxlama, dövlətin konstitusiyası quruluşunu zorla dəyişdirmə), 279-cu (qanunvericiliklə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələri və qrupları yaratma) və digər maddələri ilə ittiham olunurlar.

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Xəstəlik vərəqələrinin e-sənəd kimi hazırlanmasına başlanılıb

Dünəndən sığortalunulanlar üçün xəstəlik vərəqələri tibb müəssisələrində elektron sənəd formasında hazırlanaraq, işəgötürənə və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna (DSMF) e-qaydada göndərilir.

DSMF bu e-sənəd əsasında işçiyə müvəqqəti əmək qabiliyyətinin itirilməsinə və hamiləliyə, doğuma görə müavinətlər təyin edəcək.

İşəgötürənlər bu e-büləntiləri nazirliyin müvafiq informasiya sistemindən, tibb işçiləri isə "e-Səhiyyə" portalı və mobil tətbiqindən asan və rahat şəkildə əldə edə bilərlər.

Bu innovativ yenilik işçiyə müvafiq müavinətlərin təyinatı və ödənişi üzrə xidmətlərin çevikliyinə və keyfiyyətinin, şəfəfliyinin artırılmasına yönəlib.

AMB valyuta ehtiyatları və pul bazası üzrə göstəriciləri açıqlayıb

Son məlumata görə, Azərbaycan Mərkəzi Bankının (AMB) valyuta ehtiyatları 11,062 milyard dollardır. "Trend" AMB-yə istinadən xəbər verir ki, bu, aprelin 1-i ilə müqayisədə 36 milyon dollar və ya 0,3 faiz çoxdur.

AMB-nin valyuta ehtiyatları ilin əvvəlinə nisbətən 103 milyon dollar və ya 0,9 faiz artıb. Son 1 ildə isə ehtiyatlar 598,3 milyon dollar və ya 5,1 faiz azalıb.

Azərbaycanda pul bazası isə 20,719 milyard manat təşkil edib. Bu, aprelin 1-i ilə müqayisədə 778,8 milyon manat və ya 3,6 faiz azdır.

Azərbaycanda pul bazası ilin əvvəlinə nisbətən 197,2 milyon manat və ya 0,9 faiz azalıb. Son 1 ildə isə 723,4 milyon manat və ya 3,6 faiz artıb.

İranın "Melli" Bankının Bakı filialı fəaliyyətini tam bərpa edib

İranın "Melli" Bankının Bakı filialı bir müddətdən sonra yenidən fəaliyyətini tam şəkildə bərpa edib. "Trend"-in məlumatına görə, bunu İranın "Melli" Bankının icra direktoru Əbülfəz Nəcərzadə "X" sosial şəbəkəsindəki hesabında yazıb.

Onun sözlərinə görə, İran Prezidenti Məsud Pezeşkiannın Azərbaycanla səfəri çərçivəsində bununla əlaqədar razılıq əldə olunub.

Bank rəsmisi qeyd edib ki, bu qərar iqtisadi münasibətlərin inkişaf etdirilməsi istiqamətində iki ölkənin iradəsini nümayiş etdirir və iş adamları üçün dəyərli imkan yaradıb.

Neft qiymətləri müxtəlif istiqamətlərdə dəyişib

Azərbaycan neftinin qiyməti 66 dollardan aşağı düşüb

AZƏRTAC xəbər verir ki, dünya birjalarında neft qiymətləri müxtəlif istiqamətlərdə dəyişib.

Londonun ICE ("InterContinental Exchange Futures") birjasında "Brent" markalı neftin bir barelinin qiyməti 0,03 dollar artaraq 61,09 dollar olub. Əvvəzində Nyu Yorkun NYMEX ("New York Mercantile Exchange") birjasında "Light" markalı neftin bir barelinin qiyməti 0,04 dollar azalaraq 58,17 dollar təşkil edib.

"Azeri Light" markalı neftin bir barelinin qiyməti isə 1,13 dollar və ya 1,71 faiz azalaraq 65,13 dollar olub.

Xəbər verildiyi kimi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki Dövlət Məşğulluq Agentliyi tərəfindən "Tələbə İnkişaf Platforması" (TİPx) çərçivəsində "Süni intellektin iş və enerjinin gələcəyinə təsiri" adlı konfrans keçirilmişdir. Bakı Ali Neft Məktəbi və Azərbaycan Tələbə Gənclər Təşkilatları İttifaqının tərəfdaşlığı ilə baş tutan konfransda 300-dən çox tələbə iştirak etmişdir.

Tədbirdə çıxış edənlər - Dövlət Məşğulluq Agentliyi İdarə Heyəti sədrinin müavini Həsən Abbasov, BP-nin Xəzər bölgəsində xarici əlaqələr və kommunikasiya üzrə vitse-prezidenti Bəxtiyar Aslanboyli və ADA Universitetinin dosenti, süni intellekt üzrə ekspert Samir Rüstəmov süni intellektin sənaye sahələrində, o cürdən enerji sektorunda yaratdığı yeni imkanlar, əmək bazarında səbəb olduğu dəyişikliklər barədə məlumat vermişlər.

Məlumat üçün bildirək ki, 2020-ci ildə yaradılan TİPx Azərbaycanda tələbələr üçün şəxsi və peşəkar inkişafını dəstəkləyən, eləcə də onlara müxtəlif bacarıq və təcrübə qazandıran bir platformadır. Tələbələr üçün gələcəkdə iş həyatına hazırlanmalarını təmin etmək məqsədi ilə müxtəlif təlimlər, seminarlar, təcrübə proqramları və layihələr təklif edən

TİPx-in məqsədi gənclərin universitet dövründəki təhsil və inkişaf proseslərini daha effektiv və faydalı olmasına şərait yaratmaq, onların liderlik, layihə idarəetməsi, komanda işi, kommunikasiya

ya bacarıqları, tədqiqat və analitik düşünmə qabiliyyətlərini inkişaf etdirməyə kömək etməkdir. Bu platforma həmçinin dövlət və özəl sektordakı fəaliyyət göstərən müxtəlif təşkilatlarla əməkdaşlıq

Qeyri-neft sektorunun əsas inkişaf ünvanı regionlardır

Qeyri-neft sektorunun inkişafı dövlətin prioritetlərindən biri olaraq qalır. Başlıca məqsəd neftdən asılılığı azaltmaqdır. Fəaliyyətə başlayan hər yeni müəssisə isə ölkəmizdə qeyri-neft sektorunun inkişafını sürətləndirir. Nəticədə ixrac coğrafiyası genişlənir, iqtisadiyyat şəxslənir, məşğulluq artır.

Əvvəla, cari ilin birinci rübündə qeyri-neft-qaz sektorunda əlavə dəyər istehsalının 2,5 faiz artdığını qeyd edək. Sənayenin qeyri neft-qaz sektorunda da məhsul istehsalı çoxalıb - 3,5 faiz. Bu da dövlətin həmin istiqamətdə apardığı ardıcıl tədbirlərin sayəsində mümkün olur.

Prezident İlham Əliyevin Sumqayıt şəhərinə və Qusar rayonuna səfəri bu tədbirlərin ardıcıl xarakter daşıdığını bir daha təsdiq edir. Dövlət başçısı Sumqayıt Kimya Sənaye Parkında olub. Bu, hazırda Azərbaycanla fəaliyyətə olan 9 sənaye parkından birincisidir. Cənubi Qafqazda isə ən böyük sənaye parkıdır. Prezidentin 2011-ci ildə imzaladığı fərmanla yaradılıb.

Burada daha iki müəssisənin açılışı olub. Bununla da parkda fəaliyyət göstərən müəssisələrin sayı 26-ya çatıb. Ümumilikdə isə indiyədək parkda investisiyalarının həcmi təqribən 6 milyard manatdan artıq olan 39 sahibkarlıq subyektinə rezidentlik statusu verilib. Parkın rezidentləri tərəfindən ümumilikdə təxminən 14 milyard manatlıq məhsul satışı həyata keçirilib. Bunun təqribən üçdəbir hissəsi ixracın payına düşüb. İxrac coğrafiyası 70-dən çox ölkəni əhatə edir.

Parkda 6 mindən çox insan daimi işlə təmin olunub.

Açılışı olan "Kartaz Kimya" MMC-nin tikinti kimyəvi-lərinin istehsalı zavodunda isə hazırda 102 nəfər işləyir. Növbəti mərhələdə onların sayının 245 nəfərə çatdırılması nəzərdə tutulur. "Kartaz Kimya" MMC-yə burada 2022-ci ilin iyulunda rezident statusu verilib. Təməli 2023-cü ildə dövlət başçısı tərəfindən qoyulan zavodun tikintisi üçün 2,5 hektar ərazi ayrılıb və müəssisə Türkiyənin qabaqcıl avadanlıqları ilə təchiz olunub.

Layihəyə 25 milyon manat investisiya yönəldiləcək. İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində Sahibkarlığın İnkişafı Fondu müəssisəyə 6 milyon manat güzəştli kredit verib.

Zavodun ümumi illik istehsal həcmi 295 min ton təşkil edir. Burada məhsul çeşidləri üzrə 7 istehsal xətti qurulub. Məhsul istehsalında istifadə edilən əsas xammal ölkəmizin daxili resursları hesabına təmin olunur.

Zavodda sement əsaslı quru qarışıqlar, su izolyasiya, döşəmə materialları, sement üyüdücü qatqıları, beton qatqıları və onun əsas xammalı istehsal olunacaq. Məhsul çeşidi getdikcə artacaq və onların bəziləri idxalı əvəzləyəcək. Məhsulların eləcə də Türkiyə, Özbəkistan, Qazaxıstan, Türkmənistan, Rusiya

və Gürcüstana ixracı nəzərdə tutulur.

Prezident İlham Əliyevin açılışını etdiyi ikinci müəssisə "Az-Tex-Import" MMC-nin "IVECO" markalı yük və xüsusi təyinatlı avtomobil istehsalı zavodudur. Ümumi investisiya dəyəri 19,2 milyon manatdan çox olan layihə Sumqayıt Kimya Sənaye Parkında 4 hektar ərazini əhatə edir.

Yeni müəssisədə İtaliyanın "IVECO" markalı yük və xüsusi təyinatlı avtomobillərinin yığımı həyata keçiriləcək. Layihənin ikinci mərhələsində avtomobillərin kuzallarının istehsalı da nəzərdə tutulur. Məhsullar daxili bazarda satılmaqla yanaşı, xaricə də göndəriləcək. Zavodda ildə 100 ədəd yük avtomobili və xüsusi texnika, 300 ədəd kuza istehsal olunacaq. Burada da onlarca işçi çalışır və növbəti mərhələdə onların sayı artacaq.

Yeni zavodların hər ikisi rezidentlərə verilən güzəştlərdən bəhrələnəcək.

Prezident İlham Əliyev aprelin 30-da Qusar rayonunda "İsmikhanlı" MMC-nin bağcılıq və soyuducu anbar kompleks-i ilə tanış olub.

Qeyri-neft sektorunun aparıcı qollarından olan kənd təsərrüfatının inkişafında bağcılığın da özünəməxsus yeri var. Son illər xüsusilə intensiv bağların salınmasına xüsusi önəm verilir. Çünki bu bağların salınması kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlardan maksimum səmərəli istifadəyə və yüksək məhsuldarlıq əldə etməyə imkan yaradır.

Sözügedən MMC tərəfindən Qusarda 330, Ağsuda isə 30 hektar ərazidə ən son texnologiyalar əsasında intensiv bağlar salınıb. Burada alma, armud, şaftalı, nektarin, gilə ağacları ekilib. Bağlarda aqrotekniki işlər dəqiq görülür və bu, səmərəsini göstərir.

Yetiştirilən meyvələrin satışı və ixracı ilboyu aparılır. Məhsullar həm yerli bazarda satılır, həm də Qətər, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri və Rusiyaya ixrac olunur.

2023-cü ilin oktyabrında istifadəyə verilən soyuducu anbar kompleksi 8 min 700 ton tutuma malik soyuducu meyvə anbarından, çeşidləmə və paketləmə sahəsindən və digər obyektlərdən ibarətdir. Soyuducu anbar hər biri 300 ton tutuma malik 29 soyutma kamerası ilə təchiz edilib.

Layihə dəyəri 18 milyon manat olan "İsmikhanlı" bağcılıq və soyuducu anbar kompleksində 270 nəfər daimi, 400 nəfər isə mövsümi işlə təmin olunub. Layihənin reallaşmasına İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində Sahibkarlığın İnkişafı Fondu tərəfindən 3,3 milyon manat güzəştli kredit ayrılıb.

Devilənlərə əlavə edək ki, keçən il ölkəmizdə bitkiçilik məhsulları üzrə 1,1 faiz artım olub. Azərbaycanın bağlarından 1 milyon 317,9 min ton meyvə və giləmeyvə toplanıb. Bu, 2023-cü ildə olduğundan 4,5 faiz çoxdur.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Əlilliyi olan daha 400-dək şəxsə reabilitasiya vasitələri yaşadıqları ünvanlara çatdırılıb

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyi tərəfindən bu il əlilliyi olan daha 400-dək şəxsə ehtiyac duyduqları reabilitasiya vasitələri yaşadıqları ünvanlara aparılaraq təqdim edilib.

Onlara mühərrikli təkərli oturmaq, açıq və qapalı məkanlarda, sanitariya-təchizatlı təkərli oturmaq, aşağı ətraf protezi, ortopedik və protez ayaqqabı, süd vəzi protezi, hərəkətli qaldırıcı qurğu, əsa, dərdayaqlı dayaq vasitəsi, dirsəkaltı və qoltuqaltı ağac və s. olmaqla ümumilikdə 1000-dən çox reabilitasiya vasitəsi verilib.

Qeyd edək ki, ehtiyac duyduqları reabilitasiya vasitələrini almaq üçün özlərinin, yaxud yaxınlarının Bakıya, Protez-Ortopedik Bərpa Mərkəzinə gələ bilmək imkanı olmayan fiziki məhdudiyyətli insanlara bu vasitələr ünvanlarına aparılaraq çatdırılır. Bu istiqamətdə tədbirlər qarşıdakı dövrdə də davam etdiriləcək.

Gədəbəydə 19 yaşayış məntəqəsini birləşdirən avtomobil yolları yenidən qurulur

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi tərəfindən Gədəbəy rayonunda Kiçik Qaramurad-Cəfərli-Əyriyavə-Alnabat-Kərimli-İnkəboğan-Göyməli-Sınıx-Göyməli-Çobankənd-Şahdağ-Çiçəkli marşrutu üzrə avtomobil yollarının yenidən qurulması davam edir.

Uzunluğu 45 kilometr olan avtomobil yolları uzun müddət təmir olunmadan istifadə edildiyindən və təbii faktorların təsirinə yarasız vəziyyətdə idi. Xüsusən payız-qış mövsümündə ucaq dağ yolları ilə hərəkət etməkdə müəyyən problemlər yaranırdı. Belə ki, əsaslı şəkildə yenidən qurulmasına və bərpasına ehtiyac yaranan yollar 4-cü texniki dərəcəyə uyğun təkmilləşdirilir. Layihəyə uyğun yolların eni 8-9 metrə qədər genişləndirilir.

Hazırda torpaq işləri, qazma, yolun normativ eninin alınması üçün genişləndirmə, yol əsasının tikintisi və yeni asfalt-beton örtüyünün döşənməsi işləri yerinə yetirilir. Artıq yolun 34 kilometrlik hissəsində asfalt örtüyünün vurulması işləri yekunlaşıb.

Görülən işlər paralel olaraq, yolboyu suların ötürülməsi məqsədilə zəruri yerlərdə düzbucaqlı və müxtəlif diametrlərə malik suötürücülərin tikintisi yerinə yetirilib. Yolboyu layihədə nəzərdə tutulan 4 körpünün inşası üzrə işlər artıq icra olunub. Hazırda körpülərin yanamaş yollarının tikintisi son mərhələdə olmaqla davam etdirilir.

Ümumilikdə isə 17 min əhalinin yaşadığı 19 yaşayış məntəqəsini birləşdirən avtomobil yollarının yenidən qurulması ilə rahat gediş-gəliş təmin olunacaq, yük və sənənin daşınması asanlaşacaq.

Bu gün SI-dən bərpaolunan enerji mənbələrinin (günəş, külək, hidroenerji və s.) daha səmərəli istifadəsini təmin etmək üçün də istifadə olunur. SI alqoritmləri enerji istehsalının real zamanlı təhlilini və optimallaşdırılmasını həyata keçirir ki, bu da enerji istehsalının və tələbinin daha yaxşı tarazlaşdırılmasına xeyli yol açmaqla, enerji şəbəkələrini daha çevik və davamlı edir.

Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, Azərbaycan dünyada ilk ölkədir ki, dövlət qurumu səviyyəsində süni intellekti özündə ehtiva edən 4-cü Sənaye İnqilabının Təhlil və Koordinasiya Mərkəzi (4SİM) kimi qurum formalaşdırıb və MDB məkanında bu mərkəzə evsahibliyi edir. SI-nin və 4SİM-in bir-birinə təsiri çox genişdir. Çünki hər iki sahə bir-birini qarşılıqlı şəkildə gücləndirir və inkişaf etdirir. 4SİM əsasən avtomatlaşdırma, rəqəmsal əlaqə və yüksək texnologiyaların istehsalat və biznes sahələrində tətbiqinə yönəlib. Süni intellekt isə bu texnologiyaları daha "ağıllı" və səmərəli etməyə kömək edir.

Ümumiyyətlə, süni intellektin 4-cü Sənaye İnqilabı ilə birləşməsi çoxlu imkanlara və çağırışlara yol açır. Bu iki texnologiyaların birləşməsinin gələcəkdə daha çox şəffaflıq, daha yüksək məhsuldarlıq və daha "ağıllı" işi modelləri yaradacağına şübhə yoxdur.

Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

İndi də "ağıllı fabrik"

4-cü Sənaye İnqilabı ilə süni intellektin birləşməsi gələcəyə yeni çağırışlar və imkanlar vəd edir

edir, tələbələrə real iş təcrübəsi toplamaq üçün imkan yaradır.

Əslində, süni intellektin (SI) iş və enerjiyə təsiri gələcəkdə əmək bazarının və sosial strukturların necə dəyişəcəyini müəyyən edəcək əsas amillərdən biridir. SI həm iş həyatını, həm də enerji istehsalı və istifadəsini köklü şəkildə dəyişdirəcək imkanına malikdir.

Süni intellekt texnologiyalarının əmək bazarına təsiri müasir dövrün ən vacib və geniş müzakirə olunan məsələlərindəndir. O həm texnoloji inkişaf, həm də iqtisadi və sosial dəyişikliklər baxımından böyük təsirə malikdir. Bu təsirlər müsbət və mənfi olmayan dolayı gələcəkdə əmək bazarının strukturu, iş növləri və işçilərin bacarıqları üzərində dərin dəyişikliklərə səbəb olacaq. Avtomatlaşdırma, yeni bacarıqların tələb olunması, işin dəyişən təbiəti və yeni peşələrin yaranması kimi məsələlər əmək bazarını böyük ölçüdə transformasiya edəcək. İndiki zamanda SI-nin tətbiqi ilə yeni peşə sahələri və iş imkanları yaranır. Məsələn, robot texnikası mühəndis-

ləri, məlumat analitikləri və s. belə peşələrdəndir. Diqqətçəkan məqam həm də odur ki, yeni sahələrdə çalışma bilən mütəxəssislərə tələbat getdikcə artır.

SI-nin sənaye sahələrində, xüsusən enerji sektorunda yaratdığı yeni imkanlar və əmək bazarında səbəb olduğu dəyişikliklər mövzusu müasir dövrün ən mühüm və aktual məsələlərdən biridir. Onun sənaye sahələrində yaratdığı yeni imkanlar həm istehsalatın səmərəliliyini artırır, həm də yeni iş imkanları və yenilikçi həllər təqdim edir. Sadəcə "ağıllı fabrik"lərdən söz açaraq həmin imkanların faydasını anlamış oluruq. Süni intellektlə gücləndirilmiş müəssisələrin istehsal proseslərini ağıllı şəkildə izləyərək, resursları daha effektiv istifadə etməyə və xərcləri azaltmağa imkan verir. Bu texnologiyalar həmçinin iş yerində təhlükəsizliyi artırır və istehsal xəttindəki insan səhvlərini minimuma endirir.

